

SLOVENSKI

Izdaje časopisno založniško podjetje "SLO" (naslov: Direktor: Rudi Janžura / Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak / Tiska: Tiskarna "Slov. poročevalca" / Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 / Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 / Oglašni oddelki: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-594, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832 / Poštni predaj 29 / Tekoči račun Narodne banke 401-T-163 / Mesna naročnina 200 lit

Poročevalec

BERLINSKA KONFERENCA

Štirinajsti sestanek brez novih predlogov

Molotov je govoril nad eno uro, razgovori pa se še niso premaknili z mrtve točke, na kateri so trenutno običali

BERLIN, 9. febr. Posebni dopisnik Tanjuga poroča: Štirinajsti sestanek ministrov za zunanje zadeve štirih velesil je začel danes ob 15. uri britanski minister za zunanje zadeve Anthony Eden. Danes so navzoče delegacije v polni sestavi, po sestanku pa bodo zastopniki štirih držav na običajnih tiskovnih konferencah obvestili javnost o poteku razgovorov.

Prvi je govoril sovjetski minister za zunanje zadeve Molotov. Njegov govor je trajal nad 1 uro, nakar so govor prevzeli. Zvedelo se je, da njegova izvajanja niso vsebovala niti enega novega ustvarjalnega predloga in da je sovjetski minister v glavnem razočaral svoje zahodne kolege. Za Molotovom je ameriški minister za zunanje zadeve Dulles izjavil, da nima ničesar dodati svoji izjavi od sobote. Nato je imel kratek govor francoski minister za zunanje zadeve Bidault, nakar so sejo za nekaj časa prekinili. Računajo, da so se štirje ministri verjetno odločili, da bodo jutri na tajnem sestanku skušali približati svoja gledišča o nemškem vprašanju in premakniti razgovore z mrtve točke, na kateri so trenutno običali.

BERLIN, 9. febr. (AFP). Ameriški in francoski minister za zunanje zadeve sta bila danes gosta na kosilu pri britanskem ministru za zunanje

zadeve Edenu na sedežu britanske delegacije.

Berlin, 9. febr. Posebni dopisnik Tanjuga poroča: Ministri za zunanje zadeve štirih velesil so danes sklenili, da bodo v ce-

rtrek nadaljevali tajne razgovore o prvi točki dnevnega reda — ukrepih za popustitev mednarodne napetosti in sklicanju peterne konference. Dogovorili so se tudi, da se bodo v petek

začeli razgovori o tretji točki dnevnega reda — o avstrijski državni pogodbi. Sovjetski minister za zunanje zadeve Molotov je napovedal, da bo jutri predložil predlog o varnosti v Evropi. Po prvih vesteh ozračje na današnjem sestanku ni bilo napeto.

Prvi tajni sestanek ni izpolnil pričakovanj

Neutrlni opazovalci pričakujejo, da bo sporazumno rešeno avstrijsko vprašanje — Na drugem tajnem sestanku bodo razpravljali o Nemčiji

Berlin, 9. febr. Posebni dopisnik Tanjuga poroča: Ze od sinoči se širijo po Berlinu različni komentarji in domneve o tajnih razgovorih, ki so jih imeli sinoči ministri za zunanje zadeve Francije, ZDA, Sovjetske zveze in Velike Britanije. Vsi kanali, po katerih ponavadi pritekajo vesti iz konferenčnih dvoran, so bili večeraj hermetično zaprti, pa tudi danes se položaj ni mnogo spremenil. Vest, ki so krožile danes dopoldne v mednarodnem domu tiska v zahodnem Berlinu, so polne protislovij, tako da je zelo težko dobiti zanesljiv odgovor na vprašanje, če se je pokazalo, da je prehod štirih ministrov na pota tajne diplomacije koristen.

Neutrlni opazovalci sklepajo, da večerajšnji tajni sestanek ni

bil brezuspešen. Niso bili sicer dovolj jasni, vendar pa so po splošnem prepričanju prinesli nekoliko več luči v to vprašanje. Po njihovem zadržanju je ameriški minister Dulles večeraj spet zavzel brezkompromisno stališče glede Kitajske, ton njegovih izjav pa je bil baje polemičen. Bidault in Eden sta bila tudi večeraj umirjenjša. Zvedelo se je, da je Bidault predložil načrt za sklicanje azijske konference, ki bi razpravljala o vprašanjih Daljnega vzhoda in predvsem o Koreji. Ta predlog je baje izrekel v imenu vseh treh zahodnih sil. Pravijo pa, da je Bidault v svojem govoru izven okvira samega predloga omenil možnost in potrebo, da bi ta konferenca zajela tudi položaj v Indokini.

Do teh vesteh je Eden podprl francoski predlog in stališče. Molotov pa je o tem molčal.

Dalje se je zvedelo, da so se glede prehoda k avstrijskemu vprašanju, ki je na dnevnem redu berlinske konference kot tretja točka, sporazumeli brez vsakih težav. Sporazum o tem ocenjujejo kot edini izrazito ugodni uspeh tajnih razgovorov in kot razveseljivo znamenje za nadaljne razgovore.

Neutrlni opazovalci pa opozarjajo na to, da želita Francija in Velika Britanija vsaj delen sporazum o Kitajski oziroma peterni konferenci. Francoske postojanke v Indokini so do skrajnosti ogrožene, zato je Bidault prisiljen poiskati izhoda iz indokitajskega precepa. Sklep berlinske konference o tem vprašanju b. vsekakor vplival tudi na položaj francoske vlade v parlamentu in na razpoloženje francoske javnosti.

Tudi Veliki Britaniji je do tega, da se reši vprašanje Daljnega vzhoda in predvsem Kitajske, kajti njen gospodarski položaj terja rešitev, ki bi podprla pregrade med kitajskim tržiščem in Zahodom. Menijo, da tudi ZDA ne bi mogle prevzeti nase končne odgovornosti za neuspeh razgovorov o Kitajski.

Glede na vse to so prepričani, da večerajšnji tajni razgovori, čeprav glede Kitajske niso bili doseženi stvarni uspehi, vendarle niso bili zadnja beseda o tem vprašanju. Veselile se bodo morale med nadaljnjim zasedanjem gotovo spet vrniti k temu problemu, čeprav niso sklenile, da bodo še govorile o tem bodisi na tajnih sestankih, bodisi da bi se vrnilo k prvi točki dnevnega reda. Splošno razpoloženje je danes nekoliko mračnejše, kot je bilo doslej, čeprav vsi še vedno poudarjajo, da je dobro znamenje že dejstvo, ker razgovori še vedno trajajo, pa čeprav so nasprotja še vedno tako izrazita.

Berlin, 9. febr. (AFP). Zvedelo se je, da so se štirje ministri za zunanje zadeve sporazumeli, da bodo imeli jutri drugi tajni sestanek, na katerem bodo razpravljali o nemškem vprašanju.

Marty toži »Humanitea«

Pariz, 9. febr. (Tanjug). — Bivši član politbiroja KP Francije Andre Marty, ki je bil pred letom izključen iz partije zaradi »izdajalskega dela«, kakor je bilo navedeno v odloku o izključitvi, je tožil glasilo CK KP Francije »Humanitea«, ker po zakonu o tisku ni objavilo njegove odgovora na zelo oster članek proti njemu. Marty je v tožbi zahteval, da časopis objavi njegov odgovor in da ga sodišče obsodi na plačilo simbolične odškodnine — 1 franka. Sodišče je danes izreklo sodbo, po kateri mora »Humanitea« objaviti odgovor in plačati simbolično odškodnino.

Danes se bo začela razprava o predlogu zveznega družbenega plana in zveznega proračuna

Beograd, 9. febr. (Tanjug). — Odbora za narodno gospodarstvo in odbora za proračun obeh domov zvezne Ljudske skupščine bosta začela jutri razpravo o predlogu zveznega družbenega plana in zveznega proračuna za letošnje leto. Najprej bodo odbori na skupnih sejah poslušali poročilo zastopnika zveznega izvršnega sveta. Poročilo o predlogu družbenega plana bo podal Mijalko Todorović, e predlogu proračuna pa Moma Marković. Ker imajo na dnevnem redu ista vprašanja, je verjetno, da jih bodo odbori pretrgali na skupni seji. Skupna seja odborov za na-

Dne 8. t. m. se je začela v Beogradu VII. mednarodna konferenca o sejanju hibridne koruze, ki jo je organizirala Mednarodna organizacija za kmetijstvo in prehrano (FAO). Na konferenci so zastopane vse evropske in nekatere izvenevropske države. Jugoslavijo zastopa prof. Tavčar.

Odlikovanje vladarja in najvišjih državnikov Etiopije

UKAZ PREDSEDNIKA REPUBLIKE
Beograd, 9. febr. Predsednik Federativne ljudske republike Jugoslavije odloča, da se na podlagi 71. člena, 6. točke ustavnega zakona
za izredne zasluge za razvoj in utrjevanje miroljubnega sodelovanja in prijateljskih stikov med Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo in Etiopskim cesarstvom
odlikuje
z redom Jugoslovanske Velike zvezde njegovo cesarsko veličanstvo cesar Etiopije Haile Selassie I.
V Beogradu, 5. februarja 1954.
Predsednik republike Josip Broz Tito I. r.

Beograd, 9. febr. Predsednik FLRJ je odlikoval za zasluge za razvoj in utrjevanje miroljubnega sodelovanja in prijateljskih zvez med FLRJ Jugoslavijo in Etiopskim cesarstvom z redom Jugoslovanske zvezde I. stopnje: nj. cesarsko visočanstvo Asfara Wassana, prestolonaslednika cesarstva Etiopije, nj. cesarsko visočanstvo princa Makonnena Haile Selassija, vojvodo Hararskega, in nj. cesarsko visočanstvo princa Sahle Selassija.

Za zasluge pri razvoju in utrjevanju miroljubnega sodelovanja in prijateljskih zvez med FLRJ Jugoslavijo in Etiopskim cesarstvom so bili odlikovani z redom Jugoslovanske zastave I. stopnje Ras Imrou, Ras Abebe, minister za notranje zadeve Etiopije, in Bitwoded Makonnen, predsednik vlade cesarstva Etiopije.

Etiopski vladar H. Selassie

Z redom Jugoslovanske zastave II. stopnje so bili odlikovani: Tshafai Taeaz Wold Giorgis, minister za pravosodje, Ato Akilou Abte Wolde, minister za notranje zadeve, Bitwoded Andargatchew, namestnik v Eritreji, general Abbye Abebe, minister za vojsko Etiopskega cesarstva, Ato Yilma Deressa, veleposlanik Etiopskega cesarstva v Washingtonu, Ato Tefe-

glavarjem tujih držav za izredne zasluge za razvoj in utrjevanje miroljubnega sodelovanja in prijateljskih zvez z drugimi državami. Cesar Etiopije bo prvi dobil to odlikovanje.

Red je ročno izdelan in izredno lepe oblike. Izdelala sta ga slikar-grafičar Andrej Andrejevič in umetnik graver Teodor Krivak ob pomoči kolektiva kovnice »M. Oreskovič« v Zagrebu. Napravljen je iz plemenitih kovin - zlata in srebra in okrašen z briljanti in rubini. Na srebrni peterokraki zvezdi z žarki je zlat venec v naši narodni ornamentiki, na katerem je vtisnjenih 10 majhnih briljantov. Znotraj venca je krog s 40 drobnimi rubini, ki upodabljajo znamenje Združenih narodov. Na vrhu tega znamenja je hlača našega državnega grba. V spodnjem delu pa peterokraki zvezda, izdelana v rubinih.

Red ima v premeru 8 cm in se nosi na levi strani prsi. Njegov sestavni del je 10 cm široka lentata vijoličaste barve z zlato sponko.

Temu odlikovanju podoben je tudi Red Jugoslovanske zvezde I. stopnje, ki ga bodo dobili etioopski prestolonaslednik in princ. srja 1954 in je odlikovanje najvišje stopnje. Namenjen je po-

ra Worq, osebni tajnik nj. vel. cesarja Etiopije, Blatta Dawit Ogbazgy, namestnik ministra za zunanje zadeve, in Dajazmatch Tedla Bairou, predsednik vlade Eritreje.

Red Jugoslovanske Velike zvezde, ki ga bo poseben odposlanec predsednika republike Josipa Broza Tita izročil cesarju Etiopije, je bil ustanovljen z ukazom predsednika republike 1. februarja 1954 in je odlikovanje najvišje stopnje. Namenjen je po-

Gospodarski razvoj cone B STO

V Jugoslovanskih gospodarskih krogih računajo, da se bo v okviru Koper v letu 1954 povečal narodni dohodek v industriji in rudarstvu za okrog 10% (od 734 na 810 milijonov dinarjev), v kmetijstvu za okrog 3% (od 862 na 890 milijonov), v ribištvi za okrog 22% (od 49 na 59 milijonov din), v gradbeništvu za 23% (od 145 na 178 milijonov) in v prometu za okrog 15% (od 113 na 130 milijonov din).

To povečanje narodnega dohodka bo v glavnem omogočila pomoč, ki jo bo dala Jugoslavija coni B STO s krediti.

V kmetijstvu bodo posebno pozornost posvetili pridelovanju sadja in solivja. Za modernizacijo industrije za pridelovanje sadja je že določen kredit 100

milijonov dinarjev. V koprskem okraju bodo končali tovarno opreme, tovarno igralec in več drugih industrijskih objektov. V bujskem okraju bo precej povečana tovarna cementa, zmogljivost ladjedelnice v Piranu pa se bo povečala za okrog 12%. (Jugopres)

Brezposelnost v Trstu

Trst, 9. febr. (Tanjug). Kakor se je zvedelo, bo moralo še eno podjetje v okviru Združenih jadranskih ladjedelnic — tovarna strojev Sv. Andrej skrajšati delovni teden na 40 ur. Posledica tega bo seveda tudi znižanje mezd.

V ladjedelnici »Sv. Marko«, ki je tudi del Združenih jadranskih ladjedelnic, bodo v začetku marca nehali s proizvodnjo v oddelku za instalacije, kjer je zaposleno 40 odstotkov delavcev. Ti delavci sedaj končujejo dve ladji. Ko ju bodo splovili, ne bodo imeli kaj delati, ker ravnateljstvo do sedaj ni dobilo novih naročil.

Tudi v Tržiču so bili novi odpusti. Tu je zaradi krize v ladjedelnici, ki je prav tako last združenih jadranskih ladjedelnic in drugih podjetij še okrog 2800 brezposelnih. Najbolj hudo je, ker so mnogi delavci ostali brez dela sredi zime.

Demanti Clare Luce

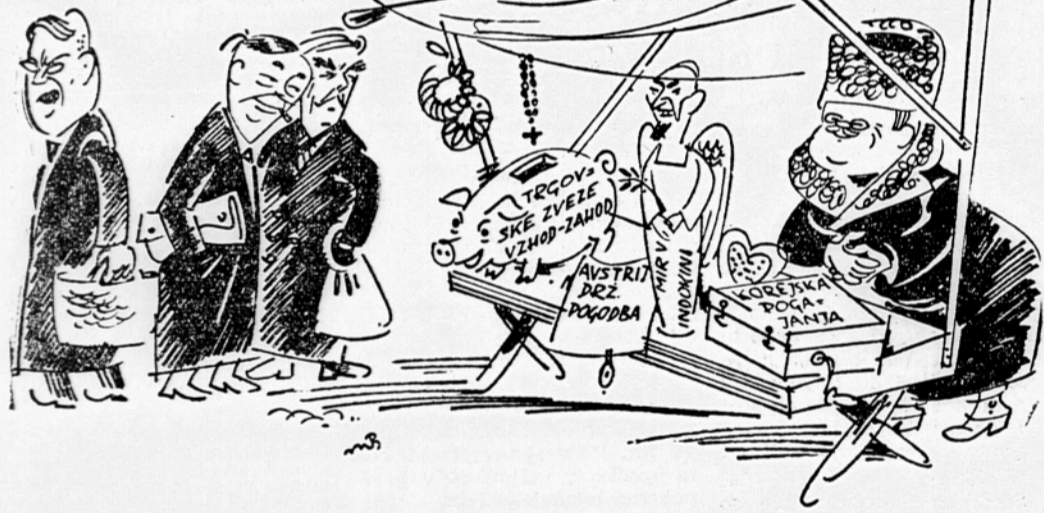
Rim, 9. febr. (AFP). Ameriška veleposlanica v Rimu Clara Luce je zanikala glasovanje, da bo odstopila. Zastopnikom tiska je izjavila, da so se taki glasovi že večkrat pojavili, da pa so popolnoma brez podlage.

Šahovski trojboj v Zagrebu
Zagreb, 9. febr. Partija Pirc: Rabar prekinjena.

Srečko Kumar je umrl

Včeraj je v Portorožu, zadet od srčnega kapi v 66. letu starosti, umrl glasbenik in neoonodja profesor Srečko Kumar. Neumljena smrt je spet posega o naše glasbeno kulturno-prosečno življenje in izvirala žalost, ki je ose svoje sile posvetil delu in ožjoji našega ljudstva, predvsem mladine, ki jo je imel tako srčno rad.

Benetke in Bologna. Tu je izdal zbirko mladinskih skladb »Otroške pesmi«. Ko pa se je fasilistični bes najbolj razplamtel, je moral na pot o izgnanstvo — o Jugoslavijo. Prišel je v Ljubljano, kjer je nadaljeval s svojimi neumornimi organizatoričnimi in pedagoškimi delom in ustanovil učiteljski peški zbor, s katerim je priredil koncerte tudi o Bolgariji in na Češkem. V lastni zalozbi je urejal prvo mladinsko glasbeno revijo »Grlica«. Kasneje je v Zagrebu vodil peški zbor »Lisinski in je bil soustanovitelj glasbene šole. V Beogradu se je v drugi svetovni vojni pridružil narodnoosvobodilnemu gibanju in o njem sodeloval kot aktivist. Klic rodne Primorske ga je po osvoboditvi pripeljal v Trst in od tod o Gorico, kjer je ustanovil glasbeno šolo in vodil peškovski zbor. Njegov bogato znanje je kasneje posnel tudi o koprski okraj. Ustanovil je glasbeno šolo, bil njen prvi ravnatelj in vodil tudi učiteljski zbor. Njegov zadnji celovečerni koncert o Koprju je imel velik uspeh. Trud in požrtvovalnost, ki ju je pokonik dajal slovenski glasbeni umetnosti, ne bosta nikdar pozabljena, kot ne bo pozabljen njegov lik. Slava njegovega spominu!

— No, da; združene Nemčije najbrže res nima, brez marsičesa zanimivega pa tudi ni...! (Karikatura: M. Bregar)

Udeležba Avstrije na berlinski konferenci

Izjave avstrijskega ministra za zunanje zadeve in poudarki britanskega tiska

Dunaj, 9. febr. (AFP). »Za vladno in avstrijski narod je v veliko zadoščenje, ker bomo na berlinski konferenci udeleženi ne le kot opazovalci, pač pa bomo lahko sodelovali kot enakopravni vrstniki na pogovornih, ki so povezana z usodo naše države.« je izjavil avstrijski minister za zunanje zadeve ing. Leopold Figl pred odhodom v Berlin. Pripomnil je, da se avstrijska delegacija zaveda odgovornosti in bo na čimbolj objektivni način razložila želje avstrijskega naroda. Avstrijski minister je izrazil prepričanje, da bodo pokazali v Berlinu razumevanje predvsem za zahtevo, da se spremeni sedanja pogodba o Avstriji. »Če je udeležencem berlinske konference do tega, da dokazujejo človeštvo, da je postala želja po miru splošna, bo avstrijska pogodba najboljša priložnost za to, je končal svojo izjavo minister ing. Figl.

Frankfurt, 9. febr. Na poti v Berlin je prispela avstrijska delegacija v Frankfurt. Ob prihodu je minister za zunanje zadeve ing. Figl izjavil, da bi se ministri po njegovem mnenju neprimerno laže sporazumeli o avstrijskem vprašanju kot pa o nemškem. Sporazum o avstrijskem vprašanju, ali pa vsaj kak napredek v tem smislu, bi imel ugoden vpliv

na rešitev nemškega problema. Ko se je dotaknil konference namestnikov štirih velesil leta 1947 v Londonu, je Figl dejal, da ministri sedaj pretresajo iste stvari, da pa Avstrija tokrat lahko sodeluje v razpravi o avstrijskem vprašanju z enakimi pravicami, kar ušegne ugodno vplivati tudi na sam razvoj razgovorov.

Berlin, 9. febr. (AFP). — Avstrijska delegacija je prispela v Berlin danes dopoldne. Po prihodu na letališče Tempelhof je minister ing. Figl izjavil, da je prišla avstrijska delegacija v Berlin v upanju, da bo četverna konferenca dala Avstriji neodvisnost in pripravila državno pogodbo, ki bo ustrezala upravičenim zahtevam Avstrije.

London, 9. febr. (Tanjug). V britanskem ministru za zunanje zadeve sodijo, da bodo ministri za zunanje zadeve štirih držav ta teden začeli pretresati vprašanje avstrijske državne pogodbe. Berlinski dopisnik »Timesa« piše poleg drugega tole: »Stališče Avstrije do državne pogodbe je, da bi se morali na vsak način izogniti kakršnemu koli sklepu, ki bi imel za posledico obnove brezkončnih sej namestnikov ministrov. S tem se popolnoma strinjajo tudi ministri za zunanje zadeve treh zahodnih držav. Avstrijska vlada bi želela, da bi se na berlinski

konferenci načelno sporazumeli, da je treba nujno skleniti mirovno pogodbo, nakar bi se lahko hitro lotili nadobnosti.«

Po mnenju časopisa bi avstrijska vlada želela poleg sporazuma o petih manjših določbah, o katerih se ministri leta 1949 niso sporazumeli, tudi revizijo ene ali dveh ključnih točk, predvsem tiste, ki določa izplačilo 150 milijonov dolarjev Sovjetski zvezi za nemško premoženje v sovjetski coni. To premoženje ni več vredno toliko in 150 milijonov dolarjev bi bilo hudo breme za Avstrijo. Casopis dodaja, da bo avstrijski minister Figl ob podpori zahodnih sil v tem smislu razložil na berlinski konferenci stališče svoje vlade.

Britansko ministrstvo za zunanje zadeve o britansko-perzijskem petrolejskem sporu

London, 9. febr. (AFP). Glede na napovedan obisk mednarodnih petrolejskih strokovnjakov v Abadanu je zastopnik ministrstva za zunanje zadeve izjavil, da je prihod strokovnjakov v Abadan čisto tehnične narave. Obisk pa bo vendarle vplival na anglo-perzijske razgovore, ki se bodo v kratkem začeli. Iz dobro obveščenih virov se je zvedelo, da bo 20 petrolejskih strokovnjakov še nočjo odpotovalo iz Londona v Abadan.

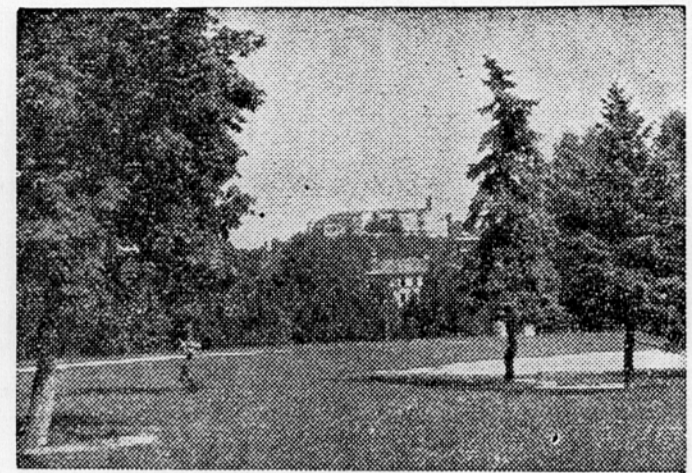
Da bo Ljubljana belo mesto sredi zelenih gozdov

Volivci bodo na svojih zborih razpravljali tudi o zelenem pasu okoli Ljubljane

Za vsako industrijsko mesto pomenijo gozdovi, parki in drugi nasadi nekaj ventilator, ki ga daje priroda za čiščenje zraka, nasajenega z vidnimi in nevidnimi zdravju škodljivimi elementi, ki jih bruha tovarniški dimniki in nemirni promet. Delovni človek najde v teh nasadih blagodejni mir in počitek, ki ga je tako potreben po delu v zaprtih prostorih. Zaradi tega tudi vsa večja mesta posvečajo gozdovom in parkom največjo pozornost in žrtvujejo za to velike vsote denarja. V Beogradu na primer, je za te namene 17 gozdnih uprav, pri katerih je zaposleno 12 gozdnih inženirjev, ki skrbijo, da bo okolica naše metropole zasajena s parki in negovanimi gozdovi.

Malokatero mesto je narava obdarovala s toliko zelenja kot prav Ljubljana. Lepote, ki jih nudijo Rožnik, Šišenski hrib, Grad in Golovec, so znane.

Menda ga ni domačina in ne tujca, ki bi si ob obisku Ljubljane ne privoščil krajši ali daljši sprehod po Cankarjevem Rožniku, ali pa na Grad, ki ga ne gleda samo kot spomenik preteklosti, temveč kot del prirodne lepote našega mesta. Če se ob tem vprašamo, kakšna je

bi doslej naš odnos do teh predelov, ki bi morali biti pravzaprav nacionalni park Ljubljane, bomo žal ugotovili, da smo jih zanemarjali in lahko rečemo stopostoma tudi uničevali.

Na področju Ljubljane je okrog 5820 ha gozdne površine. Zaradi prekomernega sekanja dreves so tla teh gozdov že degenirana in jih je 70 odstotkov več ali manj slabo zaraščenih. Zelene površine okoli mesta spadajo pod takomenovani zeleni pas, ki ga je treba večati, negovati in čuvati. Ker se Ljubljana naglo razvija v industrijsko in trgovsko središče in ker je zaradi tega iz higijenskih in estetskih razlogov treba že obstoječi zeleni pas okoli mesta širiti in ščititi, je MLO Ljubljana izdal odlok, po

katerem bo ta pas pod najstrožjo zaščito. Po tem odloku bodo do konca leta 1955 na novo posejane vse goljave in nasajene nove, za kar bodo določene tudi razne vrste dreves. Da se prepreči uničevanje gozdov je brez sečnega dovoljenja prepovedana sečnja vseh vrst gozdnega in okrasnega drevja, ne glede na to, kje to drevje raste. Prav tako je po odloku prepovedano na vsem mestnem področju paša živine in drobnice ter streljanje na Rožniku in Šišenskem hribu na 250 m širo-

stemu za sprehode, po katerih bodo Ljubljanci uživali lepoto in mir, ter blagodejni vpliv zelenja.

O tem najnovejšem in potrebnem ukrepu MLO bodo razpravljali tudi volivci na svojih zborih. Zelja vseh prebivalcev mesta Ljubljane je, da bo mesto zdravo in res lepo. Zato smo trdno prepričani, da bodo volivci z zadovoljstvom sprejeli ta odlok in dali koristne predloge, ki bodo pomagali k najboljši ureditvi zelenega pasu, tako, da bomo lahko ponosno rekli, da je naše mesto res belo mesto, sredi zelenih gozdov.

Prelog za štipendiranje absolventov

BEograd, 9. jan. Naš beograjski zbiratelj je zvedel, da je zvezni izvršni svet poslal republiškim izvršnim svetom pismo, v katerem predlaga, naj republiški izvršni sveti angažirajo ljudske odbore okrajev odnosno mest, da za gotovo štipendije absolventov, ki so upravičeni razlogov ne niso diplomirali. Štipendije naj bi se dajale za določen rok in s posebno pogodbo. Poleg tega priporočajo, naj se o tem obvestijo in zainteresirajo gospodarske organizacije, ki imajo v svojih sredstvih in na isti način dodeljevale štipendije absolventom.

V pismu, ki so ga poslali republiškim svetom, poudarjajo, da je potrebno, da ljudske republike zagotovo določijo sredstva, ki ne razpolagajo s denarnimi sredstvi v ta namen. Na ta način hočejo omogočiti absolventom, da bi čimprej končali šolo, nakar bodo morali določiti čas delati v odboru, ki jim je dal štipendijo, omogočili pa bodo s tem tudi ljudskim odborom, da bodo čimprej prišli do kvalificiranih kadrov.

Lani za 18 in pol milijard manjši izvoz kakor predlanskim

Skupni lanski jugoslovanski izvoz je bil manjši za okoli 18 in pol milijard dinarjev kakor predlanskim, vendar večji od leta 1951 za okoli 2 milijardi. Po podatkih je znašal lanski izvoz okoli 55 in pol milijard dinarjev. Največ je bilo izvoženega lesa (za okoli 15 milijard dinarjev) in barvastih kovin (za okoli 12,5 milijard). Izvoz industrijskih proizvodov je bil v primerjavi s predlanskim letom večji za 20 odstotkov. Gospodarski strokovnjaki so predvidevali, da bo izvoz večji. Toda pričakovanja niso bila izpolnjena pri izvozu kmetijskih proizvodov, barvaste metalurgije in v tobačne industrije. (Jugopres).

Interpelacija glede gradnje strojev

Poslanec 13. zagrebske volilne enote za republiški zbor proizvajalcev tov. Mirko Vanič je poslal republiškem zboru proizvajalcev Hrvatske v imenu svojih volivcev posebno interpelacijo glede strojogradnje, ki naj bi jo zbor obravnaval že na svojem prihodnjem zasedanju. Gre namreč za investicijske kredite; po mnenju poslanca Vaniča bi bilo treba dopolniti določbe glede dodeljevanja kreditov tako, da bi podjetja strojogradnje na kreditnem tržišču lahko enakopravno tekmovala z drugimi podjetji, zlasti s podjetji lahke in predelovalne industrije, ki zaradi posebnosti teh podjetij hitro uporabljajo kapitala lahko nudijo večje obresti in krajše roke odplačevanja. Pod-

jetja strojogradnje in elektroindustrije pa še niso izpopolnjene, in vloženi obratni sredstev ne morejo povsem izkoristiti. V interpelaciji je nadalje poudarjeno, da bi moral republiški zbor proizvajalcev sprejeti odločbo, na osnovi katere naj bi uvrstili podjetja strojogradnje (po vrstnem redu za prejemanje investicijskih kreditov) takoj za elektroindustrijo in črno metalurgijo.

Poslanec Vanič predlaga nadalje razpravo o določanju rentabilnosti za posamezna podjetja. Kar se tiče uvoznih koeficientov za opremo, meni, da bi jih bilo treba uporabljati le za tisto opremo, ki jo lahko izdelamo doma.

Seja odbora za zdravstvo in socialno politiko republiškega zbora ljudske skupščine LRS

Ljubljana, 9. febr. Danes je imel odbor za zdravstvo in socialno politiko republiškega zbora ljudske skupščine LRS svojo drugo sejo, ki je bila posvečena v glavnem notranji organizaciji, načinu in metodi dela tega odbora. V živahni razpravi, v katero so posegli skoraj vsi člani odbora, ki mu predseduje ljudski poslanec Viktor Avbelj, so bile navedene številne in obsežne naloge tega odbora. Poleg proučevanja splošne socialne zakonodaje bo moral stremeti tudi za tem, da obstoječe zakonske predpise čimbolj prilagodi stvarnim potrebam, pazljivo zasleduje razvoj socialnega in

zdravstvenega skrbstva na terenu ter daje pobudo za ustrezne ukrepe, stremec za tem, da se tudi na tem področju izvaja primerna decentralizacija. Odbor bo moral nuditi tudi primerno pomoč okrajnim svetom za zdravstvo in socialno politiko. Da bi bilo delo odbora čim bolj smotno in organizirano, je bila izvoljena tričlanska komisija, ki bo sestavljala poslovnik. Na prihodnji seji bodo obravnavali celotno problematiko svojega področja in izluščili najbolj pereče probleme, ki jih bo nujno treba upoštevati tudi pri sestavi proračuna. Za podrobnejšo obravnavo posameznih problemov bodo izvoljeni pododbori ali komisije, po potrebi pa lahko odbor pritegne tudi strokovnjake.

Burja je na Goriškem poškodovala več poslopj, med drugimi tudi v Sempasu. Slika nam kaže gospodarsko poslopje Franca Gleščica v razvalinah.

SVEČANA AKADEMIJA V PROSLAVO STOPETDESETE OBLETNICE PRVE SRBSKE VSTAJE BO 12. FEBRUARJA OB 20. URI V VEL. UNIONSKI DVORANI V LJUBLJANI.

Spored: Internacionalna - Slavnostni govor - Jenko: Kosovo (avertura) - Mokranjac: II. in X. rukovet - Hristić: Suita iz Ohridske legende, izvajata orkester in zbor Slov. filharmonije.

Odbor za proslavo stopetdesete obletnice prve srbske vstaje.

Zalna svečanost v Skofji Loki

Skofja Loka, 9. febr. Zalne svečanosti ob 10. obletnici ustrelitve 50 talcev iz Skofje Loke in okolice, ki je bila za Kamnitikom v Skofji Loki se udeležilo nad 1300 meščanov, vojakov JLA in mladine. Svečanost je začel sekretar mestnega komiteja ZK, za njim pa so se zvrstili govorniki: predstavnik ljudske skupščine v Skofji Loki, zastopnik Zveze komunistov ter zastopnik Zveze borcev in JLA. Po govorih je častna četa JLA ustrelila častno salvo, godba pa je zaigrala partizanski obračun in s tem zaključila svečanost. P.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA razpisuje

mesto uradnika z bančno ali hranilniško prakso za organizacijo zunanje službe in propagande. Zaposlitev je stalna. Pismene ponudbe z opisom dosedanjega dela pošljite na naslov: Mestna hranilnica Ljubljana, Ljubljana, Čopova ulica št. 3

Sodelovanje književnikov Grčije in Jugoslavije

Beograd, 9. febr. Po dogovoru med člani Združenja književnikov Srbije in podpredsednika Zveze književnikov Grčije g. Spirosom Teodoropolosom, ki je bil pred kratkim v naši državi, bo grški literarni časopis »Nea Estia« v kratkem posvetil celo številko prevodom proznih in pesniških del iz jugoslovanske književnosti. Beograjski časopis »Književnost« pa bo istočasno priobčil prevode iz sodobne grške literature.

Okoli filma „Poslednji most“

Beograd, 9. febr. Član beograjskega UFUS (Združenje filmskih umetnikov Srbije) je danes odpotoval na Dunaj. Po dobljenih obvestilih je odpotoval po film »Poslednji most«, da bi tu pri nas prekontroiral, če je proizvajalec sprejel vse pripombe članov umetniškega sveta UFUS. Po govoru filma »Poslednji most« ne smejo prikazovati vse dole, dokler ne dobijo privolitve umetniškega sveta UFUS.

Posebni dopisnik »Borbe« pa že poroča iz Berlina, da na več javnih mestih in v podzemski železnici vstojijo številni lepaki, na katerih napovedujejo predvajanje filma »Poslednji most«. Po reklamih je videti, da bodo film prikazovali od četrtega, 11. februarja dalje. AF

Prod več kot letom dni je nemški filmski podjetnik iz Münchna Karel Sozoki, ki je bil svetovno vojne oficir Hitlerjeve vojske na področju Jugoslavije, ponudil podjetju Avala-film v Beogradu, da bi v koprodukciji obeh podjetij izdelali film o naši narodnoosvobodilni borbi »Poslednji most«. Umetniški svet podjetja Avala-film je smatral, da scenarij potrjuje zgodovinska dejstva iz narodnoosvobodilne borbe, zaradi česar je odklonil sodelovanje pri izdelavi tega filma.

Lansko leto je bilo ustanovljeno filmsko podjetje Društva filmskih umetnikov Srbije, ki je kot svoje prvo delo sprejelo ponudbo bivšega nemškega oficirja. Kot je pokazala dosedanja razprava, je bilo to podjetje ustanovljeno predvsem zaradi tega, da bi lahko realiziralo koprodukcijo filma »Poslednji most«, ker je producent ponudil izredno ugodne finančne pogoje, od katerih si je podjetje obetalo znatne denarne koristi. Lani poleti in jeseni so film začeli in končali snemanj na področju Hercegovine, največ v Mostarju.

Glavni finanšer filma, ki se je boril proti partizanski vojski, je torej človek, ki naj »popularizira« v svetu našo NOV. Režiser filma Kojtner je imel pri filmu glavno pomoč od nekoga grofa, bivšega oficirja Luftwaffe, ki je na vzhodni fronti dosegel 79 letalskih zmage. Glavni junaki filma so Nemci. I. Nemčije so pripeljali večje število žena, katerim so odredili vloga naših plemenitih jugoslovanskih partizanskih mater. Nosilci vseh ostalih glavnih vlog so Nemci z izjemo glavnih junakinje Švicarke.

Partizansko vojsko prikazujejo v filmu v sodebne izolirane čete, ki se klajajo po gozdovih in napadajo zahtevno teritorizirano prebivalstvo. Glavna junakinja filma je nemška vojaška zdravnica, katero so zajele partizanske enote. Bila je v Beogradu sprejel odločbo o mestnih takсах in mestnem davku na promet, ki je podobna ljubljanski. Denarna sredstva, ki bodo pobrana na osnovi teh taksi in davkov, bodo uporabljena za potrebe mesta. To odločbo je mestni odbor sprejel na osnovi pooblastil, ki jih je dal lani mestnim ljudskim odborom zvezni izvršni svet.

Sestanek centralnega odbora Zveze študentov Jugoslavije

Beograd, 9. febr. Centralni odbor Zveze študentov Jugoslavije je na današnjem sestanku proučeval probleme v zvezi s študijem in ugotovil, da je treba pri spremembi učnih načrtov in programov upoštevati, da morajo imeti trajnejšo vrednost in določeno perspektivo. Centralni odbor Zveze študentov je sklenil, da je treba pošiljati pripombe glede študija razen profesorskim zborom tudi državnim organom za prosveto in strokovnim združenjem, kajti režimu študija se mora bolj kot do zdaj posvetiti vsa naša skupnost.

Elektrifikacija tunela pod Karavankami

Med avstrijskimi in jugoslovanskimi železniškimi upravami se vodijo zdaj preliminarni razgovori o elektrifikaciji tunela pod Karavankami med majnimi postajami Jesenice in Področica. Elektrifikacija tega tunela bo izvedena zaradi tega, ker bo elektrificirana proga Beljak-Področica v Avstriji in se bo elektrifikacija proge podaljšala do Jesenic. Ker se nahaja polovica tunela na jugoslovanski strani, bodo polovico stroškov elektrifikacije nosile jugoslovanske železnice. (Jugopres).

Razstava hibridne koruze

V Beogradu so v zvezi s VII. mednarodno konferenco o pridelovanju hibridne koruze, odprli razstavo, na kateri je nad 350 vrst koruze, ki so jo pridelali na naših vzornih posevkih kmetijskih zavodov, inštitutov in fakultet v naši državi. Otvoritev razstave so prisostvovali zastopniki 20 evropskih in prekomorskih držav, ki sodelujejo na konferenci o hibridni koruzi v Beogradu. Prisotni so bili tudi predstavniki organizacije za kmetijstvo in prehrano FAO.

Mestne takse tudi v Beogradu

Po dvehurni razpravi je MLO v Beogradu sprejel odločbo o mestnih takсах in mestnem davku na promet, ki je podobna ljubljanski. Denarna sredstva, ki bodo pobrana na osnovi teh taksi in davkov, bodo uporabljena za potrebe mesta. To odločbo je mestni odbor sprejel na osnovi pooblastil, ki jih je dal lani mestnim ljudskim odborom zvezni izvršni svet.

Sneg lahko ugodno vpliva na rast ozimnih posevkov

Novi Sad, 9. februarja (Tanjug). Kmetijski strokovnjaki v Vojvodini smatrajo, da je veliki sneg doberdošel ozimnim posevkom. Kot odlično zaščito pokrivalo bo očeval posevke od zmrzali, z njegovim topljenjem pa bo dobila zemlja obilo potrebne vlage. Sadovnjakom in vinogradom bo sneg prav tako koristil, ker bo preprečil prehitro cvetenje.

Razprava o skrajšanem delovnem stažu

V Centralnem odboru Zveze sindikatov Jugoslavije so zadnji čas mnogo razpravljali o novi uredbi o skrajšanem delovnem stažu. Kakor je znano bodo imeli po tej uredbi krajši delovni staž nekateri poklici, v prvi vrsti delavci-težaki, ki opravljajo razna kesonska dela, potapljači, letalci, rudarji itd. Delavcem, ki opravljajo ta dela, bodo na osnovi nove uredbe šteli 8 do 10 mesecev dela, kakor da bi delali vse leto. Ta uredba pa bo po vsej verjetnosti razširjena tudi na druge poklice.

Sindikalne organizacije so dale nekaj predlogov, o katerih bodo po vsej verjetnosti že v kratkem razpravljali v sekretariatu za socialno skrbstvo pri zveznem izvršnem svetu. V glavnem bo treba proučiti, v koliko je popolna zamisel sedanje osnutka uredbe o skrajšanem delovnem stažu in kako uveljaviti to uredbu. Najbrže bo treba napraviti zelo natančno analizo in raziskati podrobno, katere osebe in katera delovna mesta naj uživajo te predvidene ugodnosti. Ta uredba je že dolgo potrebna kot važen socialni ukrep. V našem gospodarstvu je namreč mnogo delovnih

mest, ki terjajo izredne fizične napore in je zato prav, da dobijo taki delavci pokojnino, čeprav imajo krajši delovni staž. Ta uredba bo upoštevala tudi razlike in njih bo diferencirala; na primer: nemogoče je primerjati delo rudarskega inženirja z delom rudarja-kopača itd. Vse te probleme proučujejo sedaj sindikati. Kakor se je zvedelo naj bi uživali pokojnino za krajši delovni čas tudi železničarji toda zopet ne vsi itd. Po vsej verjetnosti bo ta uredba v veljavi že v prvi polovici letošnjega leta.

VREME

Vremenska napoved za sredoz. Cež dan naraščajoče oblačno, vendar v glavnem še suho vreme. Zjutraj po kotlinah, predvsem v ljubljanski kotlini, megla. Dnevna temperatura se bo nekoliko dvignila. Snežne razmere danes ob 7. uri: Loška koča — Starl vrh 55 cm, Ortnek 57 cm, Gorjanci 88 cm, Ribno 90 cm, Bled 30 cm, tem. —160 C, Pokljuka 55 cm, temp. —120 C, Tamar 51 cm, temperatura —130 C, Dom Planica 50 cm, Korna 117 cm, temp. —50 C, Dom na Veliki planini 37 cm, temp. —10 C, Planica 44 cm, Jezerko 31 cm, Slovenjgradec 20 cm, Novo mesto 35 cm, Murska Sobota 25 cm, Maribor 27 cm, Celje 27 cm, Ljubljana 12 cm, Postojna 4 cm.

CINKARNA CELJE sprejme v službo takoj

REFERENTA za HTZ službo
Pogoj: Srednjetehtnična šola (strojnik) ter najmanj 5-letna praksa.

Dva METALURŠKA TEHNIKA s srednjetehtnično metalurško šolo.

Ponudbe je poslati na upravo Cinkarne Celje. — Plača po dogovoru.

V Portorožu je umrl

Srečko Kumar

glasbenik, dirigent, pianist, pedagog, ustanovitelj prve slovenske mladinske glasbene revije »Grlica«, dolgoletni pevodvaja učiteljskega pevskega zbora na Primorskem, hrvatskega zbora »Lisinski«, profesor na konservatoriju v Zagrebu in zadnja leta ravnatelj glasbene šole v Kopru

Pokojnikovo truplo bo ležalo na mrtvaškem odru v poslopju občinskega ljudskega odbora v Portorožu.

Pogreb bo na državne stroške v četrtek, 11. februarja ob 14. uri, nakar bo pokojnik prepeljan na ljubljansko pokopališče.

Koper, 9. februarja 1954.

Svet za prosveto OLO Koper Društvo srednješolskih vzgojiteljev Društvo učiteljev okraja Koper

OB ROBU DOGODKOV

Ameriški nasprotniki OZN

Mc Carthyjevi gonji proti Organizaciji združenih narodov se je pridružil tudi vodja republikanskih senatorjev Knowland

New York, 9. febr. (Tanjug). Na konferenci »Patriotične žene« v Washingtonu je imel vodja republikanske večine v senatu William Knowland govor, v katerem je obsodil članice OZN, da so spustile ZDA na Koreji na cedilo. Po njegovem govoru je organizacija sprejela resolucijo, v kateri poziva ZDA, naj takoj izstopijo iz Organizacije združenih narodov.

Opazovalci na sedežu OZN pripominjajo, da so sicer znana stremeljenja v ZDA proti Organizaciji združenih narodov, da pa niso pričakovani, da bo šel tako ugleden zastopnik vladajoče stranke, kot je Knowland, čigar besede jemljejo ponavadi kot uradno mnenje, tako daleč, da bo podprl gonjo proti OZN. V liberalnih ameriških krogih se čudijo, da se je zdelo Knowlandu primerno govoriti na konferenci »Patriotičnih žen«, organizaciji, ki je tako fanatična, da menj, da bi morale njene članice nositi pištole in paziti, da ZDA ne bi postala žrtev razdiralnosti.

Opazili pa so, da se je pripratil Knowland nastop skoraj istočasno, kot je bila izrečena izjava predsednika republikanske nacionalnega odbora Leonarda Hulla, ki je z vso vneto podprl stališče senatorja Mc

Carthya, da bi morale ZDA ustaviti pomoč domovnim zavzemnikom, ki trgujejo s Kitajskom. P. osplošni sodbi sta napad na OZN in grožnja ameriškim zavzemnikom, ki ne podpirajo politike ameriških ekstremistov glede Kitajske, del iste gvozdne izolacionističnih krogov proti Združenim narodom. Iz istih krogov izvira tudi akcija tako imenovanega odbora eneškega milijonov, ki zbira podpise proti sprejemu Kitajske v Organizacijo združenih narodov.

Boji v Indokini

Ameriški minister za obrambo Wilson meni, da je zmaga francoskih sil v Indokini se vedno mogoča in verjetna

Saigon, 9. febr. (AFP). Iz pooblaščenih virov se je zvedelo, da so francoske čete pred dvema dneva izpraznile mesto Pakseng, 60 km severno od Luang Prabanga. Isti krogi trdijo, da so se francosko-laoske čete, ki so nastopale na odseku Pakseng, umaknile proti Luang Prabangu. V operativnem pasu na pobočjih osrednjega Vietnama se je večina francosko-Bao Dajeve garnizije Kontum, umaknila, prav tako tudi del prebivalstva. Ho Si Minhove sile so na tem področju izvedle brezuspešne napade na garniziji Dak Dau in Deankuen. Francoske in Bao Dajeve čete čistijo področje na delti Rdeče reke in se trudijo, da bi odbile dele 320. Ho Si Minhove divizije, ki pripravljajo napad na Nam Din, središče južnega dela delte.

Washington, 9. febr. (AFP). Ameriški minister za obrambo

NOVICE V SLIKI

Ko je predsednik turške republike Celal Bayar prispel v Washington in obiskal predsednika ZDA Eisenhowerja, je bilo to prvič, da sta se v Washingtonu sestala šefa republik Turčije in ZDA. (Na sliki od leve proti desni: Celal Bayar, ga. Eisenhower, ga. Bayar, Dwight Eisenhower)

Teheran, 9. febr. (AFP). Ameriški veleposlanik v Perziji Lloyd Henderson se je odpravil davi iz Perzije v Siam. Udeležil se bo sestanka ameriških veleposlanikov v azijskih državah.

LONDON, 9. febr. (Tanjug). »Gverilski stavka« električarskih delavcev je ta teden v Manchesteru. Stavka okrog 1000 električarjev. Sindikat organizira vsak teden stavke v glavnih industrijskih mestih države. Ta teden je že šesti teden »gverilskih stavk«.

demokratske stranke Saragat, ki je prej računala na mesto podpredsednika vlade, je prošil Scelbo, naj ne računa s njim. Kakor se je zvedelo v socialnodemokratskih krogih, bi Saragat sprejel mesto podpredsednika samo v vladi, ki bi bil predsedoval politiki De Gasperije ali Gronchijeve avtoritete. Vodja republikanske stranke Paicardi je tudi odklonil udeležbo v vladi, mini-

KRIZA ITALIJSKE VLADE

Težave s sestavo „druge ministrske garniture“

Mnogi predstavniki vladne koalicije iz previdnosti nočejo stopiti v vlado — Parlamentarna večina za novo vlado je samo formalna

Rim, 9. febr. (Tanjug). Morebitni bodoči predsednik vlade Scelba je imel sinoči razgovore z zastopniki strank centra o sestavi novega kabineta. Po sestanku so zastopniki vladnega bloka izjavili, da bo nočaji ali najpozneje jutri objavljen končni seznam novih ministrstrov. Ni mogoče trditi, da bi bili razgovori o razdelitvi resorsov utrdili zvezo vladnih strank. Scelba je odklonil zahtevo socialnih demokratov, naj bi jim pustil notranje zadeve in javna dela, ter zahteval liberalcev za ministrstvo obrambe in zunanjih zadev. To bo verjetno še povečalo nezadovoljstvo v malih strankah, ki niso odobrile vstopa v koalicijo.

Tudi način, kako so posamezni kandidati za ministrske stolčke odgovorili na določitev Scelbe za predsednika vlade, ne obeta kaj trdnosti novemu kabinetu. Sekretar socialno-

ster za notranje zadeve v Fanfanjevi vladi Andreotti, ki je znan kot eksponent in zaupna oseba De Gasperi, pa je prošil sekretarja krščanske demokratske stranke, naj ga izpusti iz seznama demokratskih kandidatov na ministrske portfelje.

Odkar je De Gasperi odklonil mandat, so pokazali najvidnejši eksponenti stranke vladne koalicije, da se branijo stopiti v vlado, kar razumejo nekateri kot previdnost in rezerviranost do nove vladne kombinacije. Le-ta je očitno preveč nevarna in negotova, zato se nočejo kompromitirati v njej. Po vserr tem je kazno, da vladne stranke ne nameravajo brezpogojno podpreti nove vlade, kar še bolj poslabšuje njen položaj. Večina časopisov jo že imenuje »druge ministrske garniture«.

Rim, 9. febr. (Tanjug). Na sinočnih sejah krščansko-demokratske in socialnodemokratske parlamentarne skupine so govorili o odnosu do nove vlade. Obe skupini sta sklenili podpreti Scelbovo vlado, čeprav so socialni demokrati po seji izjavili zastopnikom tiska, da je njihovo končno stališče odvisno tudi od sporazuma o razdelitvi ministrskih resorsov. Socialnodemokratski poslanci so izjavili poleg tega, da se stališče vse parlamentarne skupine ni

Mario Scelba

Na seji krščanskodemokratskih poslancev so obsodili javne manifestacije in pamflete desne struje proti predsedniku vlade in ravnateljstvu stranke. Sklenili so, da ne bodo več dovolili javnih napadov poslanec na uradno politiko stranke, pač pa da mora borba mnenj potekati v okviru parlamentarne skupine in nacionalnega sveta stranke, javno pa je treba poudarjati enotno uradno politično smer, ki jo bo sprejela večina v parlamentarni skupini in vodstvu stranke. Navzlic temu političnemu ukrepu pa v političnih krogih ne izključujejo, da nekateri najohžji zastopniki desnega krila ne bodo prišli na zasedanje skupščine in senata, samo da ne bi morali dati svoj glas za koalicijsko vlado Scelbe. Položaj novega kabineta torej še vedno ni popolnoma gotov navzlic parlamentarni večini, ki jo ima vladni blok formalno.

Okrutnosti v Keniji

London, 9. febr. (Tanjug). Laburistični poslanec Brockwell je zahteval, naj britanski parlament ponovno preišče zverinstva, ki so jih zagrešili vojska in policija nad pripadniki gibanja Mau-Mau v Keniji. Ministru za kolonije Littletonu je poslal pismo, v katerem zahteva sodno preiskavo glede na pritožbe proti okrutnim ubojem. Pismu je priložil seznam 21 primerov ubojev nedolžnih ljudi. Po njegovem mnenju je vznemirljivo že nesorazmerje med številom mrtvih in ranjenih pripadnikov gibanja Mau-Mau in že to opravičuje zahtevo po preiskavi.

Protestne stavke proti Scelbi

Rim, 9. febr. (AFP). V industrijskih podjetjih v Firenci, Milanu, Bologni, Ferrari, Genovi, Modeni, Padovi in Trevisu so delavci začasno ustavili delo iz protesta, ker je Mario Scelba dobil mandat za sestavo nove italijanske vlade. Prekinitev dela in protestne sestanke so organizirali kominformovski sindikati.

Železniška konferenca v Trstu

Trst, 9. febr. Danes dopoldne se je začela v Trstu železniška konferenca, da bi regulirala vprašanje avstrijskega čezmorskega prometa čez Trst in Reko. Konferenca se je udeležili predstavniki jugoslovanskih, tržaških, italijanskih in bivših južnih železnic. Predstavniki Avstrije je v zadnjem trenutku odpovedal udeležbo in ni prispel na konferenco. S. L.

Britanska trgovinska delegacija potuje v ZSSR

London, 9. febr. (Tanjug). — Več britanskih poslovnih ljudi bo odpotovalo v kratkem v Sovjetsko zvezo, kjer se bodo pogajali za prodajo izdelkov svojih tovarn. Znano je, da je v Sovjetski zvezi že neka manjša skupina, druga pa bo odpotovala v nekaj dneh. V delegaciji so zastopniki britanskih električnih družb, ladjedelnic in drugih panog industrije.

6000 brezposelnih mladincev

Tržaški občinski svet bo nočoj razpravljal o možnostih zaposlitve

Trst, 9. febr. (Po tel.). Za danes zvečer napovedujejo, da bo občinski svet ponovno razpravljal o perečem vprašanju brezposelnih mladincev. O tem vprašanju so že večkrat razpravljali. Ustanovili so posebno komisijo, ki proučuje možnost zaposlitve. Ze v tem času so mladinci večkrat demonstrirali in zahtevali delo in kruh. Kako kritično je stanje med mladino, pojasnjuje tudi dejstvo, da je bilo v kratkem času več samomorov brezposelnih mladincev. Kolikor smo zvedeli v naprej, komisija občinskega sveta ni enotna v predlogih, kako pomagati brezposelnim mladincem, ki jih je po dosedanjih ocenah v Trstu okrog 6000. Pred nedavnim pa je pisal neodvisni »Corriere di Tri-

este«, da jih je 15.000. Uradne številke doslej še niso objavili.

Vprašanje brezposelnih mladine je povezano z vprašanjem težke gospodarske krize v Trstu, za kar so odgovorni predentisti, ki duše razvoj tržaškega gospodarstva. Da tržaška brezposelna mladina ne podzame bolj enotne akcije v borbi za življenjske pravice pa nosi odgovornost kominformovska sindikalna organizacija, ki vodi oportunistično politiko in duši vsako spontano akcijo mladine. Tako je kominformovski tisk skupno z irendentističnim pred nedavnim napadel in obsodil brezposelno mladino, ki je po ulicah Trsta zahtevala delo in kruh. S. Lenardič

Plevenovo poslanstvo v Indokini

Saigon, 9. febr. (AFP). Uradni krogi potrjujejo, da bo imel francoski minister za obrambo Rene Pleven, ki je danes prispel v Saigon, važne sestanke z generalom Johnsonom O Danielom, ki bo v kratkem imenovan za vodjo stalne ameriške vojaške misije v Indokini. Omenjena misija naj bi zamenjala sedanjo ameriško skupino za vojaško pomoč (MAAG), ki jo vodi general Trapnell. Pleven se bo posvetoval tudi z generalom W. Landom, poveljnikom ameriških letalskih sil na Daljnem vzhodu. In generalom Loewenom, britanskim poveljnikom iste cone.

Ta mesec bo verjetno prišel v Indokino tudi Harold Stassen, ravnatelj uprave ZDA za poslovanje s tujino. Tukajšnji opazovalci so prepričani, da se bo začelo s prihodom francoskega ministra za obrambo v Indokino novo obdobje vojne na tem področju. Menijo pa, da je že prezgodaj za kakršne koli napovedi. Naloga Plevena je predvsem zvedeti za mnenje o vojaškem položaju v Indokini in najiti možnosti za okrepitev borbe proti Ho Si Minhu.

Deset let novega življenja Guatemale

Ce beremo nekatere severnoameriške časopise, kaj lahko dobimo vtis, da je srednjeameriška država Guatemala ena najbojnejših in najnaprednejših dežel na svetu. Da bi bralci lažje razumeli, kako velika nevarnost preti Združenim državam, so potrebni seveda zgovorni in usodni naslovi: »Ali bo Karibsko morje postalo komunistično jezero?«, »V Guatemali je rdeči orkestrir. Tudi tisk o Južni Ameriki in Evropi je začel skoraj osak dan objavljati nekaj o Guatemali.« United Fruit Company, fantom država o karibskih deželah, je metu sporčila, da so o guatemalskem pristanišču Puerto Barrios ruske podmornice in novica se je nenkrat pojavila v nekem britanskem časopisu. Predsednik Guatemale je takoj poklical britanskega novinarja v Guatemalo in mu objubil poorniti ose stroške, če radovednik Guatemalceem pokaže te podmornice. Tisti, ki so pisali, niso ničesar dokazovali, nendar pisali niso nehali, dokler niso na koncu skoraj razbes-

neli. Kajti Guatemala se ni zbala nobenih groženj, temveč je nedavno udarila z nacionalizacijo po orstih že tretje ameriške družbe. Sedaj Guatemala imenujejo rano ameriškega kontinenta, v kateri so se hudo razpasle kali komunizma, ki prete okužiti njene sosedje in potem oso Ameriko. Zato se moramo opravičiti, kako je mogoče, da je dežela siromskih, bolnih in nepešnih Indijancev postala tako važna za usodo sveta. Ko so guatemalskemu narodu sedeli na vratu tipični skarbiske diktatorji in oladali, kot danes oladajo vsustani predsednik Nicargue, Dominikanske republike, Honduras in sodobni gospodje o Latinskem Ameriki, ni nihče odšel nicesar slabeta poudariti o tej deželi v tistih krogih, ki smo jih prej omenili. V sto letih svoje neodvisnosti je Guatemala videla štiri diktatorje. Vladata so z močno in krvavo roko, da bi lahko s odprtimi rokami sprejemali tuje kapitaliste, ki so jim za

S prstnim odtisom namesto podpisa potrdi nepismeni novi semljiški posestnik prejem posojila od 55 do 90 dolarjev za 20 let ob 500000.

uslugo seveda tako oladavno odobraval. Čeprav je imela država ustavo, oblasti niso mnogo mislili nanjo, ker pa so hoteli vsajati za demokrate, so od časa do časa uprizarili kakke volitve. »Ustanni predsednik je ukazal vojski, ki jo je imel za osebno policijo, koliko glasov mora dobiti on in koliko njegov nasprotnik. Če ni bil iz nasprotnik po naključju še pred volitvami ubit, so potem z velikim pompom objavili zmagajo »oladnega kandidata« in veliko vzpajanje, ki ga uživa o narodov. Vladajoča klika je zdaj za zdaj izjavila kako državne udare in kontroudate in o tem je bilo politična življenje naroda. Nekdo je enemu izmed guatemalskih sustannih predsednikov, Estradi Cabrari, njegov minister skrušeno poodal, da se pripravila zarota zoper njegov ekscelencoc. Cabrara ga je dal takoj ustrediti v obrazložitvo, da je bil ta minister zadnji, ki mu je sponožil zadevo o zaroti in mora biti zato pač pri kaznoaan. Taka je bila mala demokracija, ki je bila vedno velikim demokracijam.

Ne samo demokracija, tudi druge besede so imele v Guatemali čudne pomene. Guatemala je v veliki večini popolnoma indijanska: toda Indijanci, ki se je obsegala za ameriški kolonizatorji, so bili v veliki večini preimenovali o »belcas«, beli čioni pa, ki ni imel denarja, je postal nankrat »Indijancec«. Diktatorji so se seveda imenovali demokraci, a osti njihove nasprotniki so bili »komuniste«. Jorge Ubico, zadnji sustanni predsednik Guatemale, ki je vladal od 1935 do 1944, ko ga je iz dežele napadla ljudska vstaja, je množično pobijal »komuniste«, ki nikoli o splošno življenju niso niti kaj ališali o komunizmu.

Guatemala je več kot za polovico manjša od naše države. V severnem delu dežele, kjer so danes goste džungle El Peten in kjer se nabira vsiljke in vsočinja za ameriški kolonialni guml, je nekdo četela čudovito civilizacija Maya. Od te civilizacije so ostale samo ogromne razvaline tempeljev in astronomskih opazovalnic, ker koruzna, ki je bila osnova pseh nede, ki se je obsegala za ameriški kolonialni diktatorji, pa nimajo niti pojma, da so njihovi predniki poznali kolektor in decimalni sistem 1000 let pred Arabci. Guatemala je popolnoma kmetijska dežela, ki prideluje banane, kano, sladki koruzni in indijanska zela kano, ki so jo v večjih količinah začeli gojiti Nemci, so se obogatili po vojni lastniki plantaž, banane so bile nemotop, vsemogocih severnoameriške družbe United Fruit, žitna in indijanci pa so bili do pred kratkim lastniki velikih posestov. United Fruit je bila država o državl. Diktatorski režimi so ji dejali vse mogoče privilegije. Tako n. pr. delavcem na ogromnih plantažah United Fruit ni bilo treba služiti v vojski. Gospodarsko je družba neverjetno močna. Ima lastne železnice, brodoje, pristanišča, mesta in kdo ve kaj še. Peti del republike Guatemale je bil popolnoma o njenih rokah, družba ima sponle tudi v drugih karibskih deželah: v Hondurasu pa je popolni gospodar. Kljub ogromnim dobičkom je družba plačala pred letom 1945 vsega 60.000 dolarjev davka. Taki davki omenimo in indijanska zela oplonli ljudi v ZDA nalozili svoje kapitalne o United Fruit, osroma, bo ljije rečeno, United Fruit jim jih je ustvarila. Če to vemo, bomo laže razumeli celo zadevo okoli Guatemle.

Leta 1944 se je Guatemala naenkrat prebrudila ob vpliv študentov in učiteljev, ki so protestirali proti diktatorju Ubico. Jorge Ubico je najprej strejtal na demonstrante, ko pa je bilo celo ojska odela, da ni dovolj za bojevo za ose, ki so proti diktaturi, je moral Ubico pobegniti. Tudi z generalom Federicom Ponce je ljudstvo hitro opravilo, čeprav so ga ZDA kar na hitro priznale za predsednika republike. Potem so bile raspisane proe demokratske volitve o zgodovini republike Guatemale. Inteligenca je kandidirala profesorja Juana José Arévalo, ki se je ornil o domovino iz Argentine. In ta kandidat je dobil ogromno volilno glasov. Guatemala je z navdušenjem in upanjem sprejela Arévalo in danes lahko rečemo, da je njegov predsedništvo pomenilo pravo revolucijo o upravnih praksi in o življenju naroda. Začelo se je z gradnjo sol in zdravstvenih ustanov in z reformami oseh orst. Zakon o delu, zakon o socialnem zavarovanju in drugi podobni zakoni so omogočili Arévalo, da je dobil popolno podporo sindikatov, ki so se smeli formirati v sindikate, ki so se smeli formirati v sindikate, po njegovem prihodu na oblast. Kljub temu, da Arévalo ni bil človek, ki je bil neodločen nasprotni tujim družbam in domačim bogatim, je eno dovolj napravil, da si je za večno nspiril sorokrat kavnih baronov in bananških delničarjev. 28 je bilo oboroženih poskusov, da bi ga orgl o oblasti in uveljdi stari vrd. Dovolj je bilo, da je ob nastopu dolnosti izjubil, da bo pazil na to, da se bo z domačimi delavci raznal tako kot s tujimi, kar so nekateri o Severni Ameriki prevedeli na angleško z besedami: »Arévalo je komunist.«

Sladkogorska tovarna kartona in papirja. Sladki vrh, pošta Sentilj v Slov. goricah. Iščite s takojšnjim nastopom ali pozneje. STROJNEGA INŽENIRJA KNJIGOVODJO KOMERCIALISTA NABAVLJAJČA. Plača po dogovoru. — Stanovanje preskrbljeno. — Pismene ponudbe je poslati upravi tovarne.

PRISPEVEK K RAZPRAVI

o odnosih med železniškimi delavnicami in Glavno direkcijo jugoslovanskih železnic

V članku »Na škodo skupnosti« dne 22. decembra lani, ki je obravnaval odnose med Direkcijo jugoslovanskih železnic in železniškimi delavnicami, je naš beograjski dopisnik I. S. poleg drugih omenil tudi delavnice železniških vozil »Boris Kidrič« v Mariboru in trdil na njen račun: 1. da je samo v prvih sedmih mesecih lanskega leta nepravilno obračunala Direkciji jugoslovanskih železnic (DJZ) 19 milijonov din preveč in da je 2. zaračunala eno samo bakreno peč za lokomotivo skoraj 2,5 milijonov din, čeprav je njena realna cena le nekaj nad 2 milijona din.

Na ta članek smo prejeli od navedene delavnice pojasnilo, ki so ga podpisali predsednik upravnega odbora in predsednik delavskega sveta, direktor podjetja in predsednik sindikalne podružnice. Ker naša ta pojasnilo vprašanja, ki so pomembna za vse naše gosposdarstvo in o katerih je nedvomno vredno razpravljati v javnosti, ga pričujemo v celoti, kakor sledi:

Med DJZ in delavnicami za popravila železniških vozil je trenje že od časa, ko so postale delavnice samostojna podjetja, to je od 1. avgusta 1952. Ta trenja škodujejo tako železničarjem kakor delavnicam za popravilo železniških vozil. Za razumevanje spora je potrebno nekaj pojasnil. Do 1. avgusta 1952 so bile delavnice pod upravo Direkcije. Ta je predpisovala cene za popravila in pregledovala zaključne račune de-

lavnih izdatkov. Zgodilo se je, da smo kupovali zaradi nujne potrebe različne rezerve dele kasiranih vagonov od železniških edinic (Kurilnica Maribor), ki so zaračunale te dele v preveliki »vneti« za dobitek po naši dvojni knjižni ceni. Kadar smo tako drago kupljeni material vračunali v popravilna vozila, pa so se kontrolni organi JZ zaradi visoke cene razburjali.

Glavna direkcija je planirala predelavo 100 furgonov za brze vlake vrste Db. Glede na to je naročila delavnica potrebni material pri odločku za materialno tehnično oskrbo GD JZ, ki nabavlja v tujini material in dele za električno instalacijo vagonov, pri domači tovarni »Sever« v Sobotici pa generatorje, toda GD se je premislila in nam dala v delo le 20 furgonov. Večji del je nabavljene materiala leži sedaj v skladišču našega podjetja in bremeni naša obratna sredstva. Ker gre v tem primeru za specialni material za železniške namene, si zamaž prazdevanja, nameni zanj kupca.

Pri izvajanju rekonstrukcij vozil se zgodi, da nam obležijo razne vrste materiala v skladišču in postane neuporabne. Olajševalna okolščina je sicer v dolobici, prihodnje leto. Zato smo na trgu vselej zdajnji, ker pač ne vemo, kaj je treba kupiti, v kakšni količini in v kakšnih dimenzijah. Sprostitve trgovine z inozemstvom v letu 1953 nam je omogočila, da smo kljub vsemu še pravočasno nabavili večje količine materiala, ki ga sami doma še ne proizvajamo. S tem smo lahko precej izboljšali popravila vozil.

Na povečanje izdelavnih stroškov so vplivala razen vseh že navedenih materialnih težav tudi težja popravila vozil. Posebna komisija strokovnjakov GD JZ, ki je bila v našem podjetju, je odkrila le nekaj malenkostnih administrativnih pomanjklivosti, ugotoviti pa je morala, da so popravila res težka in da so bile razmeroma visoke cene upravičene. Posebno je to veljalo za tovarne vagonove. (V domači delavnici izdelane rezerve dele je treba po pogodbi vračunati v končni izdelek po delanskih stroških. Zgodi se, da vavule v pogodbi podjetje ni bilo zaračunano, da bi čim boljše prilovilo material in uporabljalo odpadni material. Tu in tam so se dolocile tudi kalkulativne cene in prav to povzročilo, da smo obračunali lokomotivsko peč po 2 milijona 500 tisoč din, čeprav so znašali delanski stroški res samo 2.274.093 din: to pa še vedno ni za eno petino dražje.)

Pri vozilih je GD podaljšala roke za obdobje dveh mesecev časa. Na komotivah pa je običajno podaljšala prevozno kilometražo in jih poleg tega obremenila z večjo tonazo. Seveda vpliva vse to na večjo obrabo vozil in s tem tudi na povečanje izdelavnih stroškov. V lanskem letu je na proizvodni proces v našem podjetju posebno odločilno vplivala izprememba asortimenta naročil. Zgodilo se je, da je spreminjala GD s kratkih 14 dneh trikrat program popravila tovornih vagonov. Brez nadaljnega razumevanja, da pride v eksploataciji do trenutnih sunkov v transportu, ki zahtevajo takšne ukrepe, vendar moramo ustotiviti, da je presmetevanje proizvodnje združena z veliko izrabo delovnega časa in da zahteva takšna preusmeritev čisto drug material in druge rezerve dele. O tem pač mnogo govori dejstvo, da smo imeli nekeli direktorji zaračunati za nedostavljene vagonove 526.000 penala. (Po 1000 din na en vagon in dan.) Ta kaj skromna sankcija ne nadomesti našemu podjetju delovnega časa, ki ga izgubi v enem dnevu najmanjša brigada delavcev, če ostane brez dela po krivdi edine GD. Poudariti moramo še to, da so železniške edince, ki so nam izročale lokomotive v popravilo, menjale kolenske dvojice, turbogeneratorje in mazalnice ter opremlile lokomotive z odvojenimi spojnici. S tem so hoteli priti pomeni do dobrih delovnih pogojev, ki jih za popravila, ki jih izvršujejo sami. Dokler niso opazili naši organi takih nedostatkov, smo imeli pri kalkulaciji seveda običajne izgube. Zaradi težkih pogojev popravil smo imeli pri tovarnih vagonih še danes.

Vse te lastnosti so se jasno odrazile tudi pri predstavi, s katero so tržaški gostje prišli v Ljubljano, pri Cankarjevem »Pohujšanju« v dolini šentflorjanske. Brez dvoma sta bila pri tem odločilnega pomena že izbira avtorja in značaj dela. Cankarja imajo vsa slovenska gledališča dovolj pogosto na sporedu, pa vendar velja odločitev zanj še zmeraj za precej pomembno dejanje, skorajda nekoliko tvegano stvar — je pač še zdaj naš najbolj kompliciran dramatik, zahteven za publiko in za uprizoritelje. Lahka in enostavna ni nobena njegovih dram, »Pohujšanje« pa še prav posebno ne, saj mu, kot pravi dr. Bratko Kretf, doslej še nihče izmed številnih, ki so to poskusili, ni prišel čisto do kraja.

In vendar lahko rečemo, da nam je predstava posredovala mnogo tistega, zaradi česar je bil Cankar kljub večini »nerazumljivosti« in drugim grehom zmerom priljubljen avtor, posredovala je mnogo tiste prvobitne sile, s kakršno je Cankar svojo tarso napisal in jo zalučal v obraz čednostnim

KULTURNI RAZGLEDI

Gostovanje slovenskega gledališča iz Trsta v ljubljanskem Mestnem gledališču

Noben članek, noben pozdravni govor ali sploh karkoli drugega najbrž ni za Slovensko narodno gledališče iz Trsta tako lepa dobrodošlica, kakor iskreno in navdušeno zanimanje ljubljanskega občinstva, ki te dni večer za večerom polni dvorano Mestnega gledališča, v kateri gostuje — vendar pa bo prav, da o tem nekaj besed tudi napišemo.

Slovensko gledališče v Trstu ima za sabo osem let pestrega življenja, tako razgibanega in burnega, kot le malokatero drugo. O njegovem odmevu skladno pričča dvoje sicer povsem nasprotničnih si odmevov na njegovo delovanje: na eni strani tesna povezava z občinstvom, ki se dobro zaveda vrednosti umetniške besede v domačem jeziku, na drugi strani pa srdito zaletavanje italijanskih šovinistov, ki se pomena in vloge te ustanove zavedajo prav tako dobro, le da jih ta nič kaj ne veseli.

Iz posebnih življenjskih pogojev se je razvil tudi poseben značaj gledališča. V neprestani borbi za obstoj je postal trdnješi in obenem bolj elastično, pogrešalo pa je miru in nemotenosti od zunaj, kar je za dozorevanje odrske umetnine pogosto nujen pogoj. Močan odziv pri gledalcih mu je vili zavest velike odgovornosti in še večje odločnosti, kadar je bilo treba premagati težave. Končni rezultat sta borbenost in aktivnost, kakršni pri kolektivih, ki živi v mirnejših razmerah, ne najdemo zlepa.

Vse te lastnosti so se jasno odrazile tudi pri predstavi, s katero so tržaški gostje prišli v Ljubljano, pri Cankarjevem »Pohujšanju« v dolini šentflorjanske. Brez dvoma sta bila pri tem odločilnega pomena že izbira avtorja in značaj dela.

Cankarja imajo vsa slovenska gledališča dovolj pogosto na sporedu, pa vendar velja odločitev zanj še zmeraj za precej pomembno dejanje, skorajda nekoliko tvegano stvar — je pač še zdaj naš najbolj kompliciran dramatik, zahteven za publiko in za uprizoritelje. Lahka in enostavna ni nobena njegovih dram, »Pohujšanje« pa še prav posebno ne, saj mu, kot pravi dr. Bratko Kretf, doslej še nihče izmed številnih, ki so to poskusili, ni prišel čisto do kraja.

In vendar lahko rečemo, da nam je predstava posredovala mnogo tistega, zaradi česar je bil Cankar kljub večini »nerazumljivosti« in drugim grehom zmerom priljubljen avtor, posredovala je mnogo tiste prvobitne sile, s kakršno je Cankar svojo tarso napisal in jo zalučal v obraz čednostnim

prebivalcem doline šentflorjanske; uspela živo in nazorno pokazati groteskne podobe ljudi, ki dandanes sicer ne predstavljajo več naših »boljših plasti« prebivalstva, a kot posamezniki strajajo še marsikje, to so njihove, pred sedemindesetimi leti napisane karikature, še zdaj neprimerno bolj zadete od vseh sodobnih poskusov satire.

Režiser Jože Babič se dela ni lotil sablonsko in se ni preveč oziral ne na prejšnje uprizoritve in celo ne na Cankarjeva lastna navodila zanje. Teksta ali njegovega pomena sicer ni spreminjal, pač pa ga je tolmačil v širšem smislu, svobodneje. Tako n. pr. od igralcev ni zahteval, da bi se po črki držali avtorjevih napotkov za svoje vloge. Ko bi bilo res, da bi lahko ena sama napačna gesta pokvarila vse, bi morala biti predstava obupna — v resnici pa ni utrpela nobene bistvene škode. Toda — mimogrede — ali ni ravno to, da tekst »zdrži« različne interpretacije, najboljši dokaz njegove resnične vrednosti? — Isto velja za izvedbo tretjega dejanja, v katerem ne samo, da ni bilo »vsega razpoložljivega razkošja«, kakor to naroča avtor, ampak je celo klavirni, opeharjeni zlojed med svojimi uvodnimi meditacijami, čepe na majavi lestvi, brisal prah z lestence. Duhoviti »popravek«, ki nima samo pomena trenutne režiserske domislisce — tudi takih je pri predstavi lepo število, ampak bo brez dvoma dobro služil v prihodnje vsem tistim, ki bodo morali biti pri uprizorjanju »Pohujšanja« skromnejši.

Za uspeh tega »zmanjšane« merila« in a nemahne zasluge tudi scenograf Maks Kavčič. Tesen obok, pod katerim se zbira in gnete šentflorjanska družina v prvem in tretjem dejanju, je nazorno dopolnilo k dogajanju na odru, prav tako kot je sproščena, prostorna scena — čeprav predstavljala skromno kočjo — primerna za pribežališče Petru in Jacinti. Posebnost prvega in tretjega dejanja je horizontalna delitev odra, katerega zgornji, sproščenejši del je skoraj izključno namenjen Petru, Jacinti in sem pa tja še Zlojedu. — Mislim pa, da ta dvodelna scena za zadnje dejanje le ni bila najboljša rešitev, ker je dejanje preveč sekalo.

Zbor šentflorjančanov se je odlikoval po pretehtani an-PISMO IZ TRSTA
Premiera za zaprtimi vrati
Jože Zemljan: Odločitev

Sklep zaveznikov od 8. oktobra 1953 letoval na usodo tretje premiere ljubljanskega slovenskega narodnega gledališča v Trstu. Prva, »Pohujšanje«, je morala biti predložena za več kot mesec dni zaradi nesodnega sklepa, druga, »Nusičev« narodni poslanec, se je morala vseliti na kontovalec. Tretje, Zemljanovo »Odločitev«, je osmi oktober neposredno priklican v življenje — zrasla je iz tistih kritičnih dni, ki je zagledala svojo krstno očiščeno 28. oktobra 1953 v ljubljanskem Mestnem gledališču. A njena premiera v Trstu, napovedana za letošnji prvi februar v štedenski dvorani, se je morala vseliti — za zaprtimi vrati, kot generalna za majhno število recenzentov in drugih gledaliških strokovnjakov, iz se ne prav jasno razvidnih razlogov.

Gledanje sem krstno predstavlo v ljubljanskem Mestnem gledališču in »generalno« v Skednju. Tržaški režiser Jože Babič mi je rekel ob tržaški uprizoritvi, da je običaj pri gledaliških igrah, pri katerih se sli dialog na prvi pogled nekoliko papirnat, da jih poskušajo »prevesti« v katero izmed narečij. Če to preizkušnja delo prestane, potem ima dovolj vitalnosti za odskriti uspeh.

Kontovalec Miha Grižar (psevdonim prizadevanega teatarskega ljubitelja) je »Odločitev« prav uspešno »ponašil« in ostal svetovalec tudi igralcem, kolikor so potrebovali njegove pomoči. Režiser Babič je delu dal odskrit elan in življenjsko pristnost. Jože Cesar je prenesel tipiko slovenske ribiške »vsi med Barovljani in Stivanom na odsko sceno.

In igra je iz ust naših odskih oblikovalcev zaživela v pristnem kontovalečnem narečju. Dialog je v »narečju« pridobil na moči in na pretehtanosti. In spet dijak, ki je nekaj kreacij, ki so delo dalstrazen in živce. Na primer Stane Raztresen v vlogi ribiča Fruga: od maske do govornice v narečju je nosil tiptičnost, ki je učinkovala pretehtljivo. Ali Nada Gabričičeva kot stara mati: klasično izklesan lik z detajli, ki bodo po svoji pristnosti še dolgo plešali. In na šentflorjanskem teatru Starčeva kot Olga: kot da bi bila umetniško pregnetla svoj lastni jaz. Ali Silvij Kobal kot Giulio, fašist. Nekdo je rekel o njem: »Tak je, da bi šel na oder in se pretepel.« In spet dijak, ki je igral Branka: ko čita stari materi iz Cankarja, te njegova pristnost presune. In potem Lukeš, Strešičič ter Fiser in vsi ostali: pomagali so dvigniti delo iz dnevnih aktualnosti v življenjsko tiptičnost. Oživel so ga s pristno igro in govornico.

Premiera za zaprtimi vrati in nekaj več. Kos našega življenja v naši domači govornici.

Vladimir Bartol

Antologija svetovne lirike

V pravkar izšli 3. številki beograjskih »Književnih novic« berem sestavek o izborih in prevajanju pesništva drugih narodov, ki ga je napisal vojislav Djurić. Ob koncu omenja, da bi bilo treba tudi pri nas misliti na podobno delo. Pravi celo, da bi bilo najprimernejše, ko bi kak za ložnik organiziral tako prevajanje tuje lirike in nam omogočil podobno izdajo. In v zadnjem stavku se še sprašuje, ali se bo tak založnik v Jugoslaviji našel.

sambelski igri, posrečenih maskah in sproščenem karikiranju, kot ga priporoča Cankar. Njegovim podrobnejšim navodilom je bil še najzvečnejši »mesnaga dacar« Stane Raztresen, epizodne vloge pa so plastično oblikovali: dacarico Leli Nakrstova, ekspeditorka Nada Gabričičeva, notarja Srečko Kosir, štacunarja Anton Požar in štacunarja Valerija Silova. Isto velja tudi za Josipa Fiserja, ki je imel s svojim cerkovnikom nekoliko zahtevnejšo vlogo, posebno, ker je brčkone vsem ljubljanskim gledalcem se v spomnu, kako je to vlogo igral Fran Lipah. Zupan (Josko Lukeš) in županja (Ema Starčeva) morda nista dosegla tehtnosti, ki bi jo zahteval njun stan, sicer pa sta se z drugimi lepo ujemala. — Tudi Stane Starešič je iz učitelja Šviligoja ustvaril na trenutke izvrstno podobo (n. pr. domislek z l-kanjem, odlična maska), ser: in tja pa je zašel predačev v karikiranju, ki je prav pri njegovi, edini kolikor toliko pozitivni šentflorjanski figuri, najbolj problematično. — Vloga Popotnika, kočljiva zaradi težko do- ložljive narave in pomena te osebe, je bila poverjena Juliju Guštinu, ki jo je oživil z bur- niimi čustvenimi izbruhi.

Nakrstov Zlojed je bil pre- misliveno izdelan, čeprav ne na efekt preračunana opeharjena pekliska kreatura, in je, opravljajoč vlogo nekakšnega vmesnega člana med šentflorjansko srenjo in Petrom, dajal vodilni ton celotni predstavi. — Peter je abstraktna tvorba duha, ne človek, in bi za idealno upodobitev zahteval igralca s stoteroобрази. Isto velja morda nima tolikega razpona. Nadarjena mlada igralca, Stefa Drolčeva in Miha Baloh, ki sta se teh dveh vlog lotila, sta uspela predvsem v drugem, njunem dominantnem dejanju. Čeprav Baloh Petru po zunanjosti, ki si jo je Cankar do- podobnosti izdelal, ni niti naj- manjst podoben, mislim, da je en njegov obraz zadel in iz- črpal do dna — njegov izpre- šerno bohemski, bolj v trpkost kot v resničen posmeh preli- vajoči se obraz. Drolčeva mu je bila vseskozi ekvivalentna partnerica. Kot posebno odliko naj pri obeh omenih še lepo, izrazito dikcijo, le da je dal Baloh svojemtu glasu včasih nekoliko premočan zalet.

Upamo, da nas bodo dragi gostje kmalu spet obiskali s prav tako svežo in ginstvno predstavo! M. S.

»Male biblioteke, ki je med drugim prinašala zelo tehtne iz- bore svetovne lirike, pa ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kakor on. O tej pri- pravljajoči se svetovni pesniški antologiji, prvi v takem obsegu pri nas, bodo prav gotovo v kratkem spregovorili tudi drugi. Rečl morem le to, da bo učrnikov Krklec te dni skical krog zagreb- skih književnikov, ki so se pri pesniški prevajalci, in se z njimi podrobneje posvetovali. Za ta iz- bor svetovnega pesništva bodo preveč, ki jih v zvezi z omenjenimi prevaji, ni bilo nima nima književnika, ki bi to melahko delo lahko opravil uspešneje in bolj na splošno za- dovoljstvo kak

MEDVEDEK NEEWA

Po J. O. Curwoodu — Ríše Miki Muster

100.

Najprej se je ozrl navzdol, nato pa je pogledal kvivku in opazil Neewa, ki se je na nesrečo zatekel prav na tisto vejo, katero si je bil Kawook izbral za udobno ležišče. Jež se je razjezil, začel je pihati, pri tem pa je počasi lezel naprej. Neewa se je zadensko umikal pa vse tanjši in tanjši veji. Mikiju je kar glas odpovedal in je zdaj sede opazoval razburljivi prizor.

101.

Končno je Neewa izgubil ravnotežje, se prekulnil in s hrbotom navzdol obvisel na majavi veji. Tedaj se je Kawook pomiril, udobno se je namestil in takoj začel dremati. Medvedek je brez pomoči visel med nebom in zemljo in videti je bilo, da se dolgo ne bo mogel držati. Dvakrat je poskušal doseči bližnjo vejo, toda obakrat mu je spodrsnilo. Nekaj trenutkov se je še obdržal samo s sprednjimi šapami...

102.

... nato pa je neusmiljeno štrbunknil in pristal na tleh poleg Mikija. Grdo godrnjaje se je pobral, se še enkrat ozrl na drevo, nato pa se je, ne da bi Mikiju kar koli pojasnil, nameril globlje v gozd. — Tam so ju čakale nove pustolovščine in preizkušnje, ki bodo vsekakor častnejše in slavnjše, kakor je bila zanj. Molče toda junaško sta jima pohitela naproti.

ODGOVORI NA VPRAŠANJA

Nezakonska — Ljubljana.
VPRAŠANJE: Ali ste glede na to, ker so v novi Jugoslaviji nezakonski otroci izenačeni z zakonskimi, upravičeni, da kot nezakonski otroci dedujejo po svojem nezakonskem očetu, ki je umrl, ne da bi napravil oporok, tako, kot njegova zakonska otroka?
ODGOVOR: V Ustavi FLRJ (čl. 25) je sicer določeno, da imajo starši do otrok, ki so rojeni iz nezakonskega zveza, iste obveznosti in dolžnosti, kakor do zakonskih otrok, obenem pa je predpisano, da bo položaj nezakonskih otrok urenil zakon. V temeljnem zakonu o razmerju med starši in otroki, ki ureja tudi položaj nezakonskih otrok, pa ni predpisov o dedovanju ter bo tudi vprašane dedovanje nezakonskih otrok uredil bodoči zakon o dedovanju — na kateri način pa zaenkrat ni mogoče povedati. — Sodišča LR Slovnijski pa sedaj sledijo stališču, ki ga je zavzelo v neki odločbi Vrhovno sodišče LRS, priznavajo nezakonskim otrokom zakonito dedno pravico po nezakonskem očetu pod pogojem, da je nezakonsko očetovstvo ugotovljeno na način, kot je predviden v temeljnem zakonu o razmerju med starši in otroki (priznanje pred matičarjem, v javni listini ali v oporoki pravomočno sodna odločba) in pod pogojem, da je nezakonski otrok živel s svojim očetom v takih odnosih, ki so podobni očetovim odnosom do zakonskih otrok.
M. K., Celje.

Na lastno pest je globil šušmarje

Organi ljudske milice iz Vojnik so v petek, 5. februarja, prišli 19-letnega V. L. iz Velenja, ki je v Celju hodil okrog šušmarjev in jih zaradi šušmarstva na lastno pest kaznoval z denarnimi globami. Denar je seveda spravil v lastni žep. Koliko denarja si je v tej svoji »obrti« nabral, si ni znano.

IZ BELE KRAJINE

Crnomelj, Brivsko-frizersko podjetje je odprlo še en lokal. Tako sta v Crnomlju dva mestna in en priškinski. Na tleh je izdelava brivskih aparatov. Parna pekarna bo dobila nove stroje in še eno peč. Ker bo imela garnizija JLA svojo pekarno, bo mestna pekarna razbremenjena.

Zopet smrtna nesreča zaradi pijanega šoferja

Sofer rudnika Trbovlje F. P. je s tovornim avtomobilom v česti med Hrastnikom in Trbovljami povozil 52-letnega rudarja Miho Čelenski. Ponesrečenca so takoj odpeljali v bolnišnico, kjer je zaradi poškodb umrl. Nesreče je krivil sofer, ker je vozil v pijanem stanju.

Neznani požigalec na delu

Preteklo nedeljo je neznan požigalec podtaknil ogenj na dveh mestih gospodarskega poslopja T. K. iz Srebočevca. Ogenj se je razširil na vse gospodarske poslopje. Zgorela je vsa krmna in vse gospodarsko orodje, ter je škoda za več kot 600.000 din. Požigalca še niso izsledili.

Žepna tatvina v Na-Ma

V soboto, 6. februarja, je neznan žepar okrog pol enajste ure v trgovini Na-Ma na Cankarjevi ulici ukradel 400.000 din. Žepar je v oči opazili v obliki dokumenta. Žepar je smuknil denarnico v veliki gneči. Potrosniki, bodite oprezní pred predramni žeparji.

Ponarejevalce hranilne knjžice

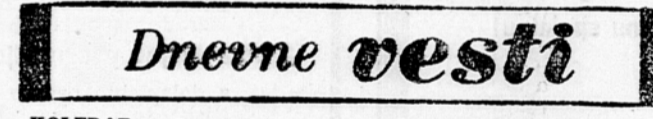
S. F. iz Butajnega je imel v Narodni banki naloženih 40 din. Ker se mu je zabolelo večje zneska, je temu znesku pripisal še tri ničle in ga tako zvišal na 40.000 din. Ponarejevalca hranilne knjžice so takoj razkrinkali in prijeli.

Nenavadna nesreča v kopskrem pristanišču

Pretekli teden se je v kopskrem pristanišču pripetila nenavadna nesreča, katere žrtev je bil sofer Mario Padovan. Direktor gostinskega podjetja v Izoli M. G. je upravljal motorno vozilo, za katerega ni imel vozniške dovoljenja. H kamionu, katerega je sofirjal, je hotel priklopiti prikoliko. Sofer tega avtomobila Mario Padovan, ki si direktorju ni hotel upirati, je šel za kamionom z namenom, da priklopi pripeh k kamionu. G. M. je vozil kamion nazaj proti priklopi. Medtem se je Padovan naenkrat znašel med prikolico in kamionom, ki sta mu stisnila prsni koš. Ponesrečenca so odpeljali takoj v bolnišnico, kjer je podlegel poškodbam.

Gostinski tečaj v Dol. Toplicah

Okrajna gostinska zbornica Novo mesto je s pomočjo OLO prirediteljica tečajev v dol. Toplicah, ki sta jo napisala dva avtorja: Hecht in Mac Arthur. Dejanje se godi v novinarski sobi, v palači kazenskega sodišča v Chicagu. V vlogah novinarjev ameriških časopisov nastopajo: Jože Zupan, Boris Kraš, Drago Marko, Maks Bajc, Aleksander Valič, Stane Cesnik, Branko Miklavc, Jurij Souček, v ostalih vlogah: Jančič Cesar, Maks Furjan, Mila Kačičeva, Ivanka Mežanová, Pavla Kovč, Majda Potokarjeva, Elvira Kraljeva, Stane Potokar, Lovre Potokar, Lojze Rozman, Edward Gregorin, Dušan Skedi, Andrej Kurent, Marjan Benedičič, Anton Homar. Režiser: France Jazbec. Premiera bo v soboto, 13. t. m.

KOLENDAR

Sreda, 10. februar: Dušan.
Danes se spominjamo smrti največjega našega pesnika Aleksandra Sergejeviča Puškina. Umrl je 10. februarja 1837. Puškinov roman v verzih »Evgenij Onegin« je prvi ruski moderni realistični roman, njegova drama »Boris Godunov« pa prva ruska drama iz domače zgodovine. Med daljšimi pesnitvami so znane »Bahšarski vodomet«, »Kavkaški ujetnik« in »Cigan«. Napisal je tudi vrsto novel in povesti.

Umrli

10. februarja leta 1861 se je na Drsteli pri Ptujih rodil slovenski jezikoslovec, etnolog in zgodovinar dr. Matija Murko, ki velja za nestorja slavistov po vsem svetu. Murko je nadaljeval tradicijo velikih slavistov Miklošiča in Jagića in si s svojim delom pridobil svetovni slova.

Z lesom in konji je prekuščeval

Posesnik D. B. iz Stopič pri Nove mestu, po rodu Zumberčan, se je kar obrtno pečal z nedovoljeno trgovino. Kupoval je les na panju, nato se pečalki in tudi razgajati ter ga potem prodal s primernim zaslužkom. Prav tako je kupoval konje na sejmih v različnih krajih ter jih potem z dobičkom preprodal. Treh tednih obratovanja je zaslužil 9 lesnih in 12 konjskih kupov in zamenjav. Obsojen je bil na 4 mesece zapora in 20.000 din globe.

Tatvina v strojnih delavnicah v Šiški

V noči od 1. na 2. febr. je neznanec ukradel iz strojne delavnice JDZ v Šiški 145 kg spojnih ležajev za lokomotive. Ležaji so iz bele vlitene kovine, ki je zelo iskana in ki jo uporabljajo. Storičala se niso našli.

Vlak do smrti povozil cestnega delavca

Na železniški postaji Loka pri Zidanem mostu je preteklo soboto vlak do smrti povozil cestnega delavca Alojza Blazjaka iz Rašice. Blizjak je skočil iz vozovnega vlaka kakih 200 m stran od postaje, kjer bi moral izstopiti. Zaradi ne previdnosti je padel vedno več denarja — 20.000 dinarjev.

Ročne lutke

Nedelja, 14. febr. ob 17: Karsch: »Zvezda Petriškove mame«.

MESTNO GLEDALIŠČE CELJE

Sreda, 10. febr. ob 20: Peter Ustinov »Ljubezen štirih polkovnikov«. Premiera. Abonma in izven.
Četrtek, 11. febr. ob 20: Peter Ustinov »Ljubezen štirih polkovnikov«. Red četrtek in izven.
Sobota, 13. febr. ob 20: Peter Ustinov »Ljubezen štirih polkovnikov«. Delavski abonma in izven.
Nedelja, 14. febr. ob 15:30: Peter Ustinov »Ljubezen štirih polkovnikov«. Red Nedelja in izven.
Torek, 15. febr. ob 20: Peter Ustinov »Ljubezen štirih polkovnikov«. Red Torek in izven.
Petek, 19. febr. ob 15: Peter Ustinov »Ljubezen štirih polkovnikov«. Solski abonma.

KONCERTI

Akademija za glasbo priredi v Celju danes zvečer koncertni nastop slušateljev slopeškega, klavirskega in violinskega oddelka. Predprodaja vstopnic in sporedov v Glasbeni šoli Celje.

PREDAVANJA

Rezervni oficirji »Oskar Kovčič« (Stara Ljubljana, Prule, Krim), v četrtek 11. t. m. ob 17. uri strogo obvezen sestanek s predavanjem. Stari trg 34.
Podobor rez. oficirjev Kodelj, Poljane, Hradskega, Stepanja vas, Fužin priročje predavanje za pešadijske rezervne oficirje 11. febr. ob 18. uri v dvorani na Kodeljevem, Ob Ljubljanski 29.
Vse pešadijske rezervne oficirje podobora ter »Tone Tomšič« navedeno, da se prvo redno strokovno predavanje v četrtek 11. t. m. ob 20. uri v dvorani Ekonomske srednje šole, Prešernova cesta 8. Udeležba obvezna.
Ljudska univerza v Celju priredi v četrtek 11. febr. ob 19.30 v predavalnici na Učiteljski predavalnici »svetu atomov«. Ob sklopih slikah bo govoril prof. Franjo Jakel.
V četrtek 11. februarja ob 19.30 bo drugo predavanje iz cikla »Najvažnejša poglavja iz naše zgodovine« z naslovom »Kmet in kmečko gospodarstvo na Slovenskem pred kmečkimi panti«.

KINO

»UNION«: ameriški barvni film »Ivanhoe«. Brez tednika. Predstave ob 15, 17, 19, 21 in 23. uri. Ob 10. uri matineja istega filma. Prodaja vstopnic od 9-11 ter od 14 dalje.
»KOMUN«: avstr. film »Veruj v mene«. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20.
»SOCA«: ameriški film »Pohlepni«. Brez tednika. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 10-11 ter od 15 dalje.
»SLOGA«: ameriški film »Pohlepni«. Tednik. — Predstave ob 16, 18, 20 in 23. uri. Ob 10. matineja istega filma. Prodaja vstopnic od 9 do 11 ter od 15 dalje.
»SISKA«: ameriški film »Nevesta naprodaj«. Tednik: Filmske novice 1/1. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje v četrtek isti spored.
»TRIGLAV«: ameriški film »Iz tisoč in ene noči«. Tednik: Filmske novice 52. Predstavi ob 16 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje v četrtek isti spored.
»LITOSTROJ«: amer. barvni film »Veliki Caruso« in tednik. Predstave ob 17 in 19.30. V četrtek isti spored.
»DOM ZELEZNICARJEV«: Trg OF — predvaja 1. jugoslovanski trodnevni film »Korak v prihodnost«. Predstave ob 15, 17, 18, 19 in 20. Prodaja vstopnic vsak dan od 9-11 in od 14 dalje v Turističnem uradu. Miklošičeva 17. V četrtek isti spored.
»CELJE-UNION«: ameriški film »V črna nevesta«.
»CELJE-DOM«: amer. film »Pošta na postaji«.
»BLED«: ameriški film »Trenutek obupa«.
»KAMNIK«: ameriški barvni film »Missouri«.
»ZADOBROVA«: francoski film »Vsi smo mrtolci«.
»VEVČE«: francoski film »Volpone«.
»DOMZALE«: indijski film »Aandhyana«.
»JESENICE«: »RADIO«: ameriški film »Williamova karabinka« ob 18 in 20. V četrtek isti spored.
»JESENICE-PLAVZ«: ameriški film »Na nebu ni cest« ob 18 in 20. — v četrtek isti spored ob 18.

ZAHVALE

Vsem, ki so spomeli mojega draga brata
JANKA OKORNA
na njegovi zadnji poti in mu darovali cvetja, najlepša hvala.
Posebna zahvala vsem njegovim prijateljem in pevcem, ki so s prijetnim počastili njegov spomin.
Križanovi.

JOŽETA LUKEŽA kapetana v pokloju

Ob težki izgubi našega draga se pristožno zahvaljujemo vsem, ki so ga spomeli na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo dr. Mašeru za njegov prelepi poslovilni govor, celokupnemu odboru PAZ terena stari vodnik ter pevcem in vsem darovalcem vencev in cvetja iskrena hvala. — Zaljubljeni žena, hčerka in ostalo sorodstvo.

OBVESTILA

Prebivalstvo okraja Ljubljana-okolica obvestamo, da se je Tajništvo za notranje zadeve OLO Ljubljana - okolica preselilo iz dosedanjih prostorov na Prešernovo cesto št. 22.
V Kotnikovi ulici št. 6 pa bo tajništvo poslovalo za naslednje zadeve: 1. prijavnino in odjavno službo, 2. izdajanje dovoljenj za obznanje, 3. izdajanje in podaljševanje dovoljenj za posest in nošenje orožja, 5. prijavljanje delovnih društev in prireditelj, 6. posli v zvezi izvrševanja kazni, 7. vlaganje prošnje za gotovanje v imoženstvo, 8. zadeve v zvezi z državljanjskimi stanji in matično službo.
Registracija motornih vozil in vsa ostala vprašanja po prometu se urejajo na Masarykovi cesti št. 54.
Poslovanje po tem razporedu se prične dne 10. februarja 1954.

RADIO

Dnevni spored za sredo, dne 10. februarja 1954
Poročila: 5.35, 6.30, 7.25, 12.30, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00.
7.00 Odgovori gospodinjstvom; 12.00 Opoldanski koncert: Edward Mac Dowell: Koncert za klavir in orkester v a-nolu št. 1; 13.00 Z. Z. obiskov pri pionirjih; 13.20 Zunanje politični feljton; 18.45 Stare in nove melodije na klavirju Igra Mojmir Sepe; 20.00 Radijska igra — Colette: Gigi — ponovitev; 20.47 Večerni orkestralni spored: 22.15 Igra Hubniški plesni sekstet; 22.35-23.00 Moderni plesni orkestri — Dick Jurgens in Fran Anthony; 23.00-24.00 Oddaja Radia Jugoslavija za tužno na valu 327.1 m. (Prenos iz Zagreba).

UMRLI

Mestno gospodarstvo in sindikalna podružnica javljata žalostno vest, da je po dolgi in težki bolezni preminul njen član ter.
JOZE JEZERSEK
Zvestega in marljivega sodelavca bomo ohranili v lepem spominu.
Umrli je naš zlati papa in sooprogram, stari papa, brat, srice in zet prof. ANTON ZUPAN
gimnaz. direktor v p., star 80 let.
Pogreb bo v sredo, 10. febr. ob 16. uri iz Vrta 22. Zbirnica Anica, sopraž. Vanda, Tone in Nanika, otroci in ostalo sorodstvo.
Vrba, Ljubljana, Spilč, Skopljce, 8. febr. 1954.
Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš dragi mož in oče JOSIP KOROJE
višji statistik v pokloju
Pogreb bo v četrtek 11. febr. ob 15. uri iz Franczijske uličke vane na Zalah. — Zaljubljeni žena Dana, sinova Vladimir in Jože, hčerka Danijela in ostalo sorodstvo. Ljubljana, Brestanica, 8. februarja 1954.

SE NEKAJ ...

Začelo se je na kopanju, nadaljevalo s pripravami za poroko — končalo v zaporu

Vročega juljskega dne, kakršni so bili, jani prav malo, je bil na kopalniški »litriji« v Ljubljani 32-letni C. M., brezposelni trgovski pomočnik, doma iz okolice Novega mesta. Lepo raščen, mlad mož se je živahno oziral po kopalcih. Njegovo sokoletje oko je opazovalo, kot da bi iskalo izgubljene prijatelje. Končno je pogled ujel mlado deklet brez spremetva. C. M. se je kot trgovski pomočnik pridružil lepega vedanja in vrljudega govora, zato mu ni bilo težko seznaniti se z neznanim dekletom, s katerim je bil kmalu v živahnem in prijateljskem razgovoru. Dekle je v neznanosti kmalu spoznalo tvojca najboljnjih lastnosti. C. M. je znal zbuditi simpatijo. Tako je minilo ljubidsko popoldne v prav prijetnem razpoloženju in v mislih obeh so se že, seveda vsakemu po svoje, snovale načrti za bodočnost. Z najlepšimi občutki in veselega srca sta se zvečer poslovila, prej se pa še dogovorila, da se naslednjega dne dobita na Savli.

Prvotne uredice so kaj hitro minvale in deklet je marsikaj zvedelo o C. M. Predstavil se ji je za novinarja pri »Ljubljanskem dnevniku«, pripovedoval, da je bil že v raznih zanimivih službah, da mnogo potuje po državah, da je samski itd. Kmalu je tudi zvedel o dekletu vse, kar ga je zanimalo. Ob slovesu sta si objubila, da tudi tega lepega dne ne bosta pozabila in C. M. da bo kmalu prišel nad došenim uspehom. Ob izmenjavi naslovov seveda ni pozabili povedati, da ga ne bo našla doma, ker vedno potuje. Začela sta si pisati ljubezna pisma, obiskoval jo je tudi na domu. Da pa bi bila njegova zunanost primernejša njegovemu poklicu, si je prav na nenavaden način izposodil od A. Bašija dobro obranjeno usnjeno plašč, ki ga je oškodovanec dobil nazaj šele od pristojnih organov.

C. M. je začel izjavljati svoj načrt. Z dekletom sta se dogovorila, da se v prvi polovici januarja poročita. Na tako važno odločitev pa se je bil pripravil C. M. je pisal zaročeni, da je nekje na Doljenjskem naročil kuhinjsko pohištvo, za katero mora tudi ona prispevati. Deklet je srečno in lepim, poštenim, ljubljanim možem, skrbno šteditlo in pošiljalo zaročencu denar, vedno več denarja — 20.000 dinarjev.
Zaročence je obiskal tudi dekletove starše in se z njimi dogovoril zaradi poroke. Starši so bila sporazumni, da vzamejo za zatek prijaznega in uglednega moža, ki je objubil, da pride kmalu in jo odpelje k poroki. Mimorede si je na Gorenjskem od zaročenke izposodil kolo znamke »Drkopp« s pripombo, da ji ga vrne takoj, ko opravi najnujnejše opravke. Toda ni bilo ne nje-

